

A. B. STRIMAITIS,
SEKRETORIUS S. L. A.
307 W. 30th St., NEW YORK, N. Y.

TEVYNĖ

SUSIVIENYJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

No. 15 New York, 12 Balandžio (April) 1912. Vol. V.

Entered as second-class matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, N. Y. under the Act of March 3, 1875.

Published every Friday by Lithuanian Alliance of America
At 307 W. 30th St. New York, N. Y.

A. B. Strimaitis Sec'y & Business Manager.

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:

In the United States \$1.00
To Foreign Countries \$2.00

All communications should be addressed:
"TEVYNĖ" 307 W. 30th St. NEW YORK, N. Y.
Tel. Chelsea 5152.

Išleidžiama Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kas penktadienis.

V. K. Račkauskas Editor (Redaktorius).

PRENUMERATA METUI:

Suvienyose Valstijose \$1.00
Kitose viešpatystėse \$2.00

Kreipiantis su visokiais reikalais adresuokite:
"TEVYNĖ" 307 W. 30th St. NEW YORK, N. Y.

Reikalingas.

Korespondentas, mokantis kelias kalbas. Atsišaukite laiškų, prisiųsdami aplikaciją vartojamose kalbose antrašu:

J. F. Sosnowsky,

287 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

KUR VIENYBE TEN GALYBE

VINCAS DAUNORA

NARIS 213 YOS **APTEKORIUS** KLOPOS S.L.A.

Užlaikau sveiką LOČNO! APTEKO! VISOKIŲ VAISTŲ IR
NUO VISŲ LIGŲ. KREIPĖTES PAS SAVO ANT ŠIO ANTRAŠO
229 BEDFORD AVE KAMPAS NORTH 4th GATVĖS BROOKLYN N.Y.

KUR SVEIKATA TEN LINKSMYBE

BŪK MANDAGUS!
Nusipirk

ETIKETA

arba

Taisyklės, kurių kiekvienas turi prisilaikyti apsiėjime su kitais.
Ten rasi suvirš 300 pamokinių gražaus pastelgimo dėl visų viso-
kiuose atvejuose. Kauna tik 25 centai. Adresuokite:
Mary M. Rice-Herman, 112 E. 19th St., New York, N.Y.

Ar Keliausite i Lietuva?

MES pasitiksime Jumis priebunant i
New Yorka ant dipo.

MES dastatiseme Jusu baksus ant laivo.

MES duoseme Jumi nakvine.

MES pastoroseme del Jusu paszporta.

MES palidieseme Jumis ant laivo.

atsiszaukite i

Eastern Transfer Co.

(A. BALTIEJUS, Prezidentas)

128 Cedar Street, NEW YORK, N. Y.

Agentus teipgi uzpraszone siusti
pasažerius pas mus, o bus kuon-
graziausei aprupinti.

J. Skritulskas,

NOTARIJUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius gėrymus ir cigarus. Paduodu laiv-kortes ant
visų linių, kur tik kuris norės ir ant geriausių ir greiči- šių laivų
Siunčiu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau viso-
kių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau doviernastis, pavedi-
mus dalių ir atlieku visokius reikalus su Maskolijos valdžia. Užlai-
kau svetainę mingams ir veseilioms. Iš tolesnių miestų meldžiu
atsišaukti per laiškus ant žemiaus paduoto adreso:

John Skritulskas

26 Broad St. New Britain, Conn.

Telephone No. 550.

Dr. A. Šliupute-Jankauckienė

Gydo visokias ligas moteriu, vaiku ir vyru.

265 Berry Street, BROOKLYN, N. Y.

(tarpe Grand St. ir So. 1-st St.)

VALANDOS: nuo 12-2 po piet: nuo 7-9 vakare.

TELEPHONAS GREENPOINT 8

Rašykitės prie Susiv. L. A.

Tik \$2.50 už 3-is knygas.

1 **Krituliai išviesos**, bei abrozai, turi savyje 22 didelių paveikslus su pritaikintomis ištraukomis išrašytų garsingų vyrų, visa knyga sužadina skaitytojuje mislį ir aktyvumą. 35c.

2 **Gyvenimas Jėzus**, pagal naujausius ištyrimus, Kningelė pilna aktyvumo ir naudinga kaip dievuotiems, taip ir nedievuotiems. 35c.

3 **Biblija**, tai esti visas šventas raštas, seno ir naujo testamento, į lietuvišką kalbą perstatytas ir išnaujo perveizdėta (Lotiniškoms raidėms) Berlyne 1908 pusl. 818 ir 279, viso 1129. Gražiai apdaryta. \$3.00

Už visas bus \$3.70

Bet jeigu kas paims visas 3-is knygas kartu, atiduosim visas už \$2.50 ir prisiuntimo kaštus apmokėsime. Reikalaujam agentu ir duodam gerą nuosimtį, adresuokit: (16)

K. J. Intas,

P. O. Box 1724

New York, N. Y.

Farmos!

New Yorko lietuviškoj kolonijoj da daug farmų yra nepardotų, čia prekės nekurių: 86 akieriai už 2.100 dol., 99 ak. už 1000 dol., 100 ak. už 2000, 135 už 2000 ir daug kitokių brangesnių ir pigesnių, daug čia lietuvių gyvena apsipirkę farmas, visos su budinkais reikalingais gspadorystėj. Rašit apie artėnes zīnias reikia pas George Kleek, Poolville, N. Y. įdedant už 2c. markę dėl atsakymo. (15).

**B. SULKOWSKI & CO.
Didžiausias Provų Biuras.**

Pasekmingai vedam visokias provas Lietuvoje ir Amerikoje. Išjieskom dalis turty ir piningines skolas, padarom kontraktus, doviernastis ir kitus dokumentus su konsulio paliudyjimu. Parduo- dam laivakortes ant geriausių laivų, \$23 į Roterdamą.

Visuose reikalauose roda dykai, adresuokit:

B. Sulkowski & Co.

22 Belmon Ave.

Newark, N. J.

TEMYKIT!

Tik ką išėjo iš spaudos gražus
Levo Tolstojaus veikaielis
Nuo Degtinės

2 jų veiknių komedija, vertė V. K. Račk.

Kiekvienas, kas tik ją perskaitys ar pats sau, ar susirinkime, ar kas pastatys ant scenos teatre, ras ten parodyta, koks didelis žmonių priešas ta degtinė!

Pasiskubinkit užsirašyti!

Patartina S. L. A. kuopoms rengti teatrus ir tą veikalą pastatyti ant scenos. Kaina 10c

Visiems S. L. A. nariams — 5c. Piningus su užsakymais siųskite S. L. A. kningiaus vardu:

A. B. Strimaitis

307 W. 30-th st. New York, N. Y.

“BIRUTĖ”

LIETUVIŲ SPAUDOS VEIDRODIS

Savaitinis laikraštis, skiriamas visiems lietuviams, išeina kas penyčia TILŽEJE (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

“Birute” yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis besirūpinąs atgaivinti savo brolius tautiškai. Spausdinamas lietuviškais raidėmis. Eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautišką ir kulturišką kilimą Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

“Birute” kainuoja visose Suv. Valstijose fiktai \$1.50 metams. Galima užsisakyti per A. B. Strimaitį, 307 W. 30-th str. New York, N. Y., arba stačiai “Birutės” išleistuvėje, kurios adresas yra šioks:

J. Vanagaitis,

7 | 8 Wasserstrasse, Tilsit, Germany.

GERA PROGA.

GRAMATIKA angliškios kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00

VAIKŲ DRAUGAS arba kaip mokintis skaityti ir rašyti bemokinio 15c.

ARITMETIKA mokintis rokundų be mokinio su paveikslais (apdaryta) 35c.

NAUJAS BUDAS mokintis rašyti be mokinio 10c.

Viso \$1.60

Kas atsiųs iškirpęs šitą apgarsinimą iš “Tevynės” ir \$1.00 per Money Order, tai gaus visas 4 knygas ant 60 c. pigiaus.

P. MIKOLAINIS, Box 62 New York, N. Y.

Tel. Canal 2118

DR. A. L. YUŠKA

Gydo visokias ligas, moterų, vaikų ir vyrų.

Valandos: { 9 iki 11 išryto
Nuo 3 iki 5 po piet
7 iki 9 vakare

Gyvenimas ir ofisas:

1749 So. Halsted st. Chicago, Ill.

AKIS IŠAGZAMINUOJU DYKAI

Pritaikant stiklus

H. S. STONE

Akių specialistas

Valandos: Nuo 9 ryte iki 6 vakare.
Nuo 7 iki 9 vakare.

399a Broadway, arti A st.

So. Boston, Mass.

Gelžkelio laikrodėlis su 21 akmenu

rankinėle užsukamas ir užstatomas vyriško ir moteriško didumo. **Apleisti auksu ant 20 metu** dubultavi dangteliai-viršai, puikiai išpaustyti. **Absolutiškai tikras** laiko rodytojas, ypač pritaikytas prie gelžkelio žmonių, kurie reikalauja užsitikimo laikrodžio. **Gvaramtuotas ant 20 metu.** Ypatinga dovana: mes pasiūsimė tą laikrodį ant kiekvieno adreso C.O.D. \$5.75 ir užsimokėsime ekspreso lėšas, suteikdami privilegiją pilno ištyrimo. Jaigu neatrasite, kad jis nevisiškai užganėdina ir ne toks yra, kaip pagarsinta, nemokekite nei vieno cento. Atminti, jūs panašiai užmokėtumete už tą patį laikrodį \$25.00, pirkdami nuo kokio besąžiniško paruootojo. Labai puikus **AUKSU** aplietas **LENCIUGELIS** su prikabaliuku už **DYKĄ** prie kiekvieno laikrodžio.

Excelsior Watch Co., 908 Athenaeum Bldg., Chicago

Kaip likti Amerikos piliečiu.

Kningutė Lietuviškoje ir Angliškoje kalboje. Turinys: Įstatymai apie pilietystę; Klausimai ir atsakymai išsiimant popieras; Suvienytų Valstijų Konstitucija; Neprigulmybės deklaracija ir Konfederacijos straipsniai. — Lietuvių Amerikos Ūkėsų Klubas, matydamas, kad kiekvienam yra reikalinga tapti šios šalies piliečiu, išleido šią kningelę savo triūsu. Kningelės čienia tik 25c. Todėl, norintieji gauti šią kningelę, turi podraug su užsakymu prisiųsti ir 25 centus krasos ženkleliais arba per “Money Orderį”. Adresuokite: Lithuanian American Citizens Club;

372 Bedford Av., Brooklyn, N. Y.

I darbą kas lietuvis!

TMD. tikslas, rodos, suprantamas yra kiekvienam, o suprantant jį, rodos, reikėtų prigulėti kiekvienam lietuviui ir lietuvaitei į šią mūsų švietimo organizaciją.

Iki šiol svetimtaučiai mums tankiai badydavo akis, kad mes esą neapsišvietę, nekulturiški, kad mes ubagai literaturoj ir tt... Bet užsimiršta tie mūsų širdingi kaimynai, kad mes, lietuviai, žymiai esam pridėję savo ranką prie jų pačių literatūros, kad mūsų tauta daug žymių literatų yra jiems davus, o pati perstat likosi nuskriausta.

O antra, nebtekus tėvynėj spaudos, kuomet ir iš užsienio perneštas spausdintas lietuviškas žodis buvo persekiojamas ir plėšiamas lietuviui iš rankų — visa tai negalėjo pasilikti be pasekmės.

Todėl bene bereikalo mums prikaišiojama nekulturiškumas ir literatiška ubagystė?.. Ak-gi šiandien mums nėra dar pavelyta pilnai ir pritinkamai švieties. Rods, turime šiandien tėvynėj įvairias švietimo įstaigas, bet pakolkas mūsų rankos prie tikrojo tautos kultūrinio darbo dračiai dar tebėra surištos vokiečių ir rusų politika.

Todėl-gi mes čia, Amerikoje, budami laisvi, turim darbščiai rupintis savo tautos reikalais, leist naudingą mokslo literatūrą ir platinti ją tarp savo vientaučių.

Negalime pasakyti, kad mums Amerikoje lietuviška literatura nėra reikalinga, nes mūsų vaikai išmoksią angliškai, literatūros pas amerikėnus rasi kaip šieno, o mes esą ir taip jau savo gyvenimą prasistumsim.

Taip kalbėti negalima. To nepavelija žmogaus, kurs yra savo tautos sąnariu, pareigos ir stačiai žmogiškoji dora. Stumti savo vaikus prie ištautėjimo neturim tiesos: tuomi skriaudžiame vaikus, save ir visą savo tautą.

Nesakau, kad mes turim šalinti vaikus nuo turtingos amerikėnų literatūros. Priešingai, mes juos turime artinti prie jos, bet nereikia pamiršti ir savosios, lietuviškos. Turim įkvėpti savo vaikams meilę tautos; turim jiems parodyti, kad mes, gaudydami grūdus svetimose literatūrose, neprivalome paminti savosios, nes ir ji yra taip pat gera ir naudinga, o mūsų liaudžiai — išganinga.

Vaikai tad, pažinę savo tautos ir savo literatūros vertingumą, jausdami savo krutinėj tautos meilę, o šale naudodamiesi svetima literatūra, pastos tikrais pilioriais savo tautos, atneš didelę pagalbą lietuvių išsiliosavimui iš tamsybės pančių. Prie to jie bus gerais piliečiais ir šios šalies.

Taipgi turim nepamiršti, kad mes, lietuviai, užaugom ant Lietuvos krutinės, kad mus beaugančius dengė ir maitino Lietuva, kad mus gimdė ir auklėjo lietuvi-motina, tad už visa tai esam skolingi savo tautai. Skola reikia atlyginti koku nors budu. Pagalios atmintime, kad ten, tėvynėj, likos pastovioji mūsų brolių dalis, kuriems ir literatūros ir švietimo dirvoje darbas yra kurkas sunkesnis, negu mums: cenzura,

priespauda, persekiojimai dar vis pilnai ten viešpatauja...

Užtat čia, Amerikoje, kur mus nieks nepersekioja, dirbkim kiek galėdami, kad ir mes galėtumėm duoti tėvynei ir nuo savęs tai, ką čion pagaminsime.

Šiandien senesniųjų mūsų raštininkų raštai nėra surankioti, nyksta ir trunija rankraščiuose, nesant kam juos išleisti, neužilgio gal ir visai nebus galima besurinkti, nes bus dingę. Tad šiandien rupinkimės išleisti tuos raštus. Be to turim rupinties palaikyti ir gyvuosius rašytojus-literatus, kurie tveria mūsų literatūrą. Reikia išpirkti nuo jų rankraščius, apmokant jiems už trisus, kad tuomi duoti jiems pragyvenimą ir progą ant toliaus darbuoties mūsų literatūros dirvoje.

Dirbkim tatau vienybėje, o pavysim toliaus nužengusias tautas ir stosisim su jomis ant lygio kultūros laipto.

Į TMD. priguli šiandien suvirš 4 tukstančiai mūsų vientaučių. Jai kiekvienos TMD. narį per metų laiką tik po vieną naują narį pritrauktų, tai TMD. už metų turėtų 8 tukstančius narių. Draugija pasijustų didesnėj spēkoj, — ir didesnį darbą atliktų, iš ko būtų didesnė nauda.

Nereiktų tuokart mūsų rašytojams skųsties, kad neturi kur padėti rankraščius, nes jų niekas neatperka ir tuomi neduoda jiems pragyvenimo iš literatūros. Nereiktų mūsų rašytojams eiti pas svetimtaučius ir jiems tarnauti, pilti savo mintį ir gabumus į svetimą aruodą, paliekant savo brolius tamsoj.

Dirbkim, broliai ir seseris, patįs sau, savo laimės, savo tautos dėlei. Šiandien darbo valanda, šiandien darbas mus šaukia, kad dirbtumėm jį, šiandien mus išganimo dienos, todėl į darbą kas lietuvis.

Žemaičių Antanas.

K. Vairas.

Iš visuomenės mokslų srities.

Kiekybė visuomeniško triuso

(Žiur. "Tėv." N 14).

Aiškliai suprantamas dalykas, kad visuomenėje tiek yra išaikvojama darbo spēkų, kiek to reikalauja visuomenė užsilaikymui ant pasiekto jau civilizacijos laipsnio ir žengimui pirmyn; tą spēkų aikvojimą apribėžiuoja visuomenės narių skaitlingumas. Pradinėje komunistiškoje visuomenėje, susidedančioje iš šimtais terokuojamų narių, mažiau tebuvo suvartojama ir išaikvojama darbo spēkų, negu dabartinėje kapitalistinės tvarkos draugijoje, susidedančioje iš daugelio milijonų narių.

Bet skaitliuojant esančią visuomenėje darbo spēką, mes privalome atsižvelgti netik į visą narių skaitlių, bet ir į kitokias sąlygas kaip antai: ne visi draugijos nariai turi vienodą gabumą prie darbo. Paveizdan: seniai ir vaikai retai tegali buti darbininkais.

Darbo metai rokuojama nuo 15 iki 60 metų amžiaus, nuo 25 iki 45 metų žmogus gali veikti kuogeriausiai, nesa jo pajėgos yra pačiame žydėjime; pertat, sulig, to visuomenė kovoje su gamta vieną sykį gali turėti geresnes aplinkybes iš atžvilgio į savo spėkas, kitą sykį—menkesnias. Jai įsiviešpatauja mirtinumas, tai draugijos kovos sąlygos yra sunkios, ir atžagariai—prie greito visuomenės vaisinimosi matome joje daugybę žmonių, negalinčių, dėl savo amžiaus, užsiimti darbu; mokslas prirodė, kad ten, kur daugiausia žmonės miršta, daugiausia ir vaisinasi.

Jai visuomenėje prasiplatina ligos—tad liga užsikrėtę darbininkai mažai tegali dirbti arba ir visai nedirba; ir vėl visuomenės sąlygos toje kovoje su gamta yra sunkios.

Bet ir vaisinimosi, ir mirtinumas, ir ligotumas darbo žmonių luome priklauso nuo visų į kruvą paimtų visuomenės gyvenimo sąlygų, ir visų pirmu nuo to, kokiose sąlygose gyvena patys darbo žmonės: kaip gyvena, kuo maitinasi, kiek priversti yra dirbti ir t. t.; juo menčiau jie maitinasi, juo ilgiau prisieina jiems išstovėti prie darbo; juo menkesnės yra darbo aplinkybės—higienos atžvilgiu,—juo daugiau randasi ligą, juo trumpiau jie pragyvena. Tokiu budu juo daugiau *be jokios tvarkos* imama vaikų prie darbo kartu su suaugusiais vyrais ir moterimis,—juo anksčiau jie susituokia; ir dėl to juo greičiau prasiplatina ir pasididina skaitlius darbininkų, nesa vaikai jau nebepriskaito nuotėvų ir konkuruoja dirbtuvėse su suaugusiais. Tąstinka dabartiniam surėdymui ir nesykį mums prisieina matyt, kaip vaikai yra raginami kuograičiausia pradėti gyventi savystoviai. Daugelis lietuvių vaikų dirba dirbtuvėse ir anglies kasyklose.

Be to, ką jau minėjome, toli ne visi draugijos nariai dabartiniame surėdyme imasi darbo, nors jie ir yra gabūs ir tinka visuomeniškai—naudingam darbui. Daug galima būtų prirokuoti įvairių įvairiausių žmonių kastų, dirbančių darbą, bet vietoj to padalinsime juos į du, tuom tarpu, skyrius: vieni, nedalyvaudami išdirbystėje, dalyvauja visuomeniškame produktų išdaliniame ir užsiima tikrai "individuališkai—naudingi triūsai", kaip "individualai—suvartotojai" ir daugiau nieko; tokius žmones drąsiai ir beklaidingai galime pavadinti visuomenės "parazitais." Antras skyrius—tai bedarbiai, tai žmonės dėl šio ar kitokių priežasčių nustoję darbo; jie negali dalyvauti nei išdirbystėje, nei išdaliniame. Tiedu skyrius sumažina visuomeniško triuso *kiekybę*.

Nemažą turi įtekmę ir tai, kiek laiko pašvenčiama darbui, arba darbo laikas; juo daugiau stoji prie darbo žmonių ir juo ilgiau jie dirba kasdieną—juo daugiau atliekama visuomeniško darbo.

Greta to viso yra dar viena ir svarbi sąlyga, būtent tai, kaip atliekama darbas? Kas pažįsta darbo procesą, tas žino, kad į vieną valandą galima padaryti daugiau, negu į kitą ir tas priguli nuo to, kaip dirbantis atlieka darbą, su koku įtempimu dirba. Paimkime sekančią pavyzdį: kasa grabę (ravą) du žemkasiu, vienas jų į valandą iškasa 2 mastu grabės,

antras gi—mastą tokio pat platumo ir gilumo, kaip ir pirmasis, ir tas antrasis nėra už pirmąjį nei silpnėsnis, nei mažiau patyręs darbe; tad ir aišku, kad pirmasis darbininkas dirba su didesniu įtempimu, arba, taip sakant, intensiviškiau.

Iš tos pavyzdys galime padaryti išvedimą, kad juo dirbama su didesniu įtempimu, arba juo dirbama intensiviškiau—jus yra didesnė visuomeniško triuso kiekybė. Tas gi intensiviškumas priklauso nuo daugelio, taip sakant, sąlygų, kurias suteikia darbininkui esantis visuomenės stovis. Męs tas sąlygas galime padalinti į sekančius skyrius: darbininko organizmas, arba jo darbininkiški gabumai, darbo laikas, įprotis, išdirbystės būdas ir, ant galo, ideališkos darbo sąlygos, arba darbo laisvė.

Kad atsiekus darbe pageidaujamas pasekmes, reikia atsakančio darbininkų gabumo prie darbo, reikia, kad darbininkas būtų *tvirtas, sveikas, mokąs savo darbą*. Be to darbo nusidavimas, iš atžvilgio į jo atlikimo greitumą ir į jo išbaigimą,—priklauso nuo darbininko inteligencijos, arba nuo to, kokiam stovyje yra jo protas. Kiekvienas triusas visų pirmu reikalauja *nervų energijos* įtempimo ir jos aikvojimo, augštesnis gi inteligencijos laipsnis ir duoda galę gaminti savyje nervų energiją; todėl tad greta žemo darbininkų išsilavinimo ir patėmijame menką darbo intensiviškumą. Už pavyzdį mums gali patarnauti darbininkas—amerikietis ir darbininkas—chinetis; anglas darbininkas stovi žemiau už amerikietį, vokiečys—už angli, o Rossijos darbininkas atsilikio tuo atžvilgiu už darbininkus visos Europos.

Svarbią rolę tame klausime atžaidžia *darbo laikas*, nesa, jei darbininkas dirba labai ilgą laiką, tai jis greitai nusilpnėja ir pertat nupuola žemyn darbo intensiviškumas. Nenorima pripažinti teisingu darbininkų reikalavimą sumažinti darbo laiką iki 8 valandų į para; aiškinama, tarp kitko, buk tuokart sumažės išdirbamų produktų apstis. Tatai neatsitiktų ir patyrimas rodo, kad darbininkai, dirbantie 12 valandų į parą, abelnai imant, atlieka daugiau darbo, negu tie, kurie dirba 14 ar 16 valandų; tą patį galim pasakyti ir apie 8 valandų darbo laiką prie tam tikrų darbo ir gyvenimo sąlygų.

Kad prie darbo reikia *įpratimas*, apie tai męs neturime reikalo ir kalbėti. Kiekvienas supranta, kad pripratęs prie savo darbo kurpius greičiau pasius butus, negu nepratęs, tik pradėdas dirbti.

Toliaus seka pačios jau *išdirbystės* išlygos, arba *budas*. Kur dirbama su mašinomis,—ten darbininkui neduodama laiko dairyties: mašina jį varo, ragina, skaitina ir iščiulpia jų spėkas iki paskutiniam lašeliui. Prie mašinų vartojimo darbo intensiviškumas pasikelia iki augščiausiam laipsniui.

Pagaliaus reikia imti atidžion ir ideališkos darbo sąlygos, arba, *darbo laisvė*, ir visuomeniškoji darbo ir darbo žmonių pagodonė. Jau žiloje senovėje vergų savininkai (o dar neseniai Lietuvoje ponai, baudžiavos laike) gerai žinojo, kad mažą teturi vertę prie vartos darbas, t. y. darbas vergo, ar baudžiauninko,

kuris reikia nuolatos daboti. Tada ponai ir vergų savininkai visus darbus, kurie reikdavo atlikti greitai, pavesdavo samdytiems darbininkams, nesa nepasitikėdavo vergais. Ir juo yra sunkesnė vergija—juo darbas mažiau tėra intensiviškas. Nemažesnę turi svarbą ir darbo godojimas; kur darbininkas nėra niekinamas, kaip rytų šalyse, ten darbas eina daug greičiau, darbininkas dirbdamas pats daugiau energijos aikvoja; tas darbo godojimas negali eiti skyriumi nuo darbo laisvės. Musų kapitalistiškame surėdyme re-tai tegalime užėiti darbo laisvę ir tikrąją darbo pagodone.

Iš viršprivestų darodymų mes matome, kad visuomeniškai-naudingo triūso kiekybė priklauso nuo sekančių sąlygų:

1. Skaitlius darbininkų, dirbančių išdirbystėje —2. Vidutinis darbo laiko ilgumas ir—3. Vidutinis triūso intensiviškumas; apie tas tris sąlygas pasikalbėsime sekančiose pašnekėsiuose.

Ką Susiv. Liet. Am. yra padarę?

Sunku yra tinkamai susekti visus gerus šios organizacijos darbus, kurie atlikta organizacijos narių ir visos tautos labui. Sunku dėlto, kad SLA. centre nesiranda jokių dokumentų už pirmuosius 10 metų, t.y. nuo 1886 iki 1896 metų; beto, iki 1903 metų, taigi dar už 6 metus atskaitos ir Seimų protokolai taip buvo vedami, kad vos tik apčiuopa galima susekti, kur ir kas gero padaryta.

Norėdamas supažindinti skaitančiąją visuomenę, o ypatingai tą jos dalį, kuri interesuojasi Susivienijimu, su jo atliktais darbais, peržiūrėjau Seimų protokolų kningas nuo 1896 iki 1911 metų ir keturis (1896, 1897, 1898 ir 1899 m.) "Tėvynės" kompletus. Tai, ką ten susekiau ir surankiojau, ši čion paminėsiu.

Svarbiausiuoju Susivienijimo tikslu buvo ir yra pininginė pašalpa nariams pavidale posmertinių, aukų ir šiaip iš izdo skiriamų pašalpų.

Nuo 1896 metų iki 1911 metų — posmertinių išmokėta: \$68.228.10. Šiaip pašalpos išmokėta: bėdiniams nariams (sužeistiems, našlėms, našlaičiams ir tt., atsišaukusiems į Susivienijimo narius, ar į Seimus) — \$1.391.23; dalį tų piningų (518.00) yra gavęs mūsų nelaimingasis viengentis, A. Višteliauskas. Taigi pašalpų (su posmertinėmis) išmokėta — \$69.619.33. Tiek išmokėta per 15 metų. Rokuojant, kad pirmuosius 10 metų išmokėta bent po \$1000 metams, abelnai imant, — gauname skaitlinę: 80 tukstančių dolarių.

Iš eilės eina kulturiškieji ir šiaip vieši mūsų tautos reikalai. Svarbiausiais jų laikau šelpimą mokslėivių, kankinių ir apšvietos reikalai. Moksleiviams iš pradžių (pvzd. 1898m. ir 1900 po 100 dol.) skolinta, o paskui jau aukauta per tam tikras įstaigas (Aušra, Valparaiso, Parama). Moksleiviams tokiu būdu išmokėta \$1.789.96 (tame skaitliuje \$200 paskolinta).

Kankiniams ir revoliucijai SLA. ir-gi paskyrė iš

savo "tautiškų centų" fondo — \$1.366.67. Didžiausios sumos buvo pasiūstos 1906 m. (344 dol. 42c.) ir 1907 m. (323 dol. 69c. LSDP. ir \$155.61 kitais ke-liais).

Apšvietos reikalams išmokėta \$1.750.00 dol., tarp jų \$500 siūsta 1905 m. "Darbininkų balso" redakcijai Lizdeikos vardu.

Įvairiems tautiškiems - kulturiškiems reikalams, kaip tai Viln. Liet. Mokslo ir Dailės Draugijoms, konkursams, ir tt. — \$1.365.67. Paremta ir mūsų at-eivių vargingi ir apleisti reikalai. Emigrantams dar prieš 1900 metus buvo jau paskirta \$638.81, o iš viso tam reikalui duota \$1.403.19.

Abelnai, kiek man teko susekti, nuo 1886 m. iki 1911 metų tautiškiems reikalams Susivienijimas yra išmokėjęs iš viso:

Moksleiviams	\$1.789.96
Kankiniams	1.366.67
Apšvietos reikalams	1.750.00
Įvairiems kultūros reikalams	1.365.67
Emigrantams	1.403.19
Dėl nepilnų atskaitų nesusekta kokiais tikslais išmokėta	466.15

Viso labo 7.665.49.

Iš viršiaus priverstų skaitlinių matome, kad didelis burys žmonių, dėdant tik po ic. į mėnesį, sudeda didelius piningus ir atneša didelę naudą visuomenei. Atsižvelgus į tai, kiekvieno SLA. nario artimiausiu privalumu turi būti kuodaugiausiai narių į Susivienijimą prikalbinti, kad ši organizacija ateityje galėtų dar daugiau prigelbėti mūsų viešiesiems reikalams, nekalbant apie tai, kad šeimynos įstojusių į Susivienijimą žmonių taip-pat esti apsaugojamos nuo vargo šiems pasimirus.

Matant, kaip po pernykščių audrų SLA. kuopos pradeda darbuoties ir atsigauna, norisi tikėti, kad už kelerių metų ši mūsų organizacija ir pati jausis ant tvirtų pamatų bestovinti ir ne vieną mūsų tautos užmanymą ar ir dirbamą jau darbą gausiai parems.

Į darbą, broliai!

V. K. Račkauskas.

Kaliniams Kningų!

Kaliniams kningų truksta. Kalėjime be-kningos tai, galima pasakyti, vis-vien, ką laisvėj be duonos. Beveik vienatinis politiškųjų kalinių užsiėmimas—kningų skaitymas. Kada kningų truksta, tai pasi-lieka vien slankioti iš kampo į kampą... O toks slankiojimas smarkiai atsiliepia ant kalinių, jai kam prisieina ilgai tupėti. Blogiausia tiems, ką tupi taip vadinamose vienutėse, tai yra, ką tupi vieni sau atskiriam, —tokiems nėra nė kam žodį pratarti, nė ką skaityti.

Kaliniai ne visuomet gali gauti kningas nuo gimi-nių arba pažįstamų. Vieni gal norėtų jiems knin-gas suteikti, bet patys jų neturi; kiti apie kalinius, vi-sai užmiršta. Ir prisieina kaliniams laukti, kad kas iš pašalies kningų suteiktų, arba reikia nusipirkti už

savus pinigus, kurių tankiai ir reikalingiausiems daigtams neištenka. Tie, kuriems rupi politiškųjų kalinių padėjimas, turi pagalvoti ne tik apie pinigų rinkimą, bet ir apie kningas. Ne vienas turi atliekamų kningų; jos guli be jokio reikalo; tokios kningos labai būtų pravartu pol. kaliniams. Vienas-kitas paauka atliekamą kningą ir apšiai gali jų susirinkti.

Paaukautas kningas galima stačiai į kalėjimą siųsti, arba rinkti jas į tam tikrus centrus. Prieš kningų išsiuntimą reikia susinešti su kaliniais, kad nereiktų kai-kurias kningas bereikalingi siųsti. Mat vienas kaliniai jau nuo senai turi, kitas gali prokuroras arba kalėjimo cenzura nepraleisti. Ne vienas turi pažįstamų kalinių. Su pažįstamais lengva susirašinėti.

Atliekamų kningų lengvai gali paaukauti: kningų krautuvių savininkai, kningų leidėjai, laikraščių redakcijos, lietuvių draugijos, pavienės ypatos ir tt. Kningos reikalingos lietuvių rusų ir lenkų kalbose. Beto gali būt aukaujami pernykščiai ir senesni laikraščiai ir žurnalai (tik ne užsieniniai). Jeigu skaitytojai apie tai pasirūpys, tai jiems politiškai kalniai bus labai dėkingi. Laukiame kningų!

Politiškasis kalinys.

"D.ės."

ATSKAITA.

S. L. A. mirusių narių, kurių posmertinė išmokėta sausio, vasario ir kovo m., 1912.

1) N2793. Vincas Radzevičius 42 m. amž. iš 43 kp. įstojo į S.L.A. 14 d. sausio m. 1912 m. mirė Vasario 22 d., 1911. Lietuvoje, nuo širdies ligos. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo moterei Onai Radzevičienei.

2) N8061. Marė Vitkauskienė 44 m. amžiaus iš 13 kuopos, įstojo į S.L.A. 30 d. Spalių, 1906, mirė gegužio 12 d., 1911. Minersville, Pa. nuo paralyžiaus. Posmertinė \$150.00 išmokėta jos vyrui Juozui Vitkauskui.

3) N6145. Petras Kleišmantas 46 m. amž. iš 135 kuopos, įstojo į S.L.A. 27 d. Spalių, 1905, mirė lapkričio 21 d., 1911. Riverton, Ill.: užmuštas kasyklose. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo moterei Onai Kleišmantienei.

4) N9574. Jurgis Matusevičius 37 m. amž. iš 13 kuopos, įstojo į S.L.A. 30 d. Balandžio, 1907, mirė spalių 6 d., 1911. Minersville, Pa. nuo džiuvos. Posmertinė \$150.00 išmokėta Marijonai Merkevičienei.

5) N14963. Magdė Vilkaitienė 37 m. amž. iš 71 kp. įstojo į S.L.A. 27 d. Spalių 1909, mirė Gruodžio 30 d. 1911. Hoboken, N. J., nuo Carcinoma of uterus. Posmertinė \$150.00 išmokėta jos vyrui Juozui Vilkaičiui.

6) N10671. Mikas Kvietkauskas 33 m. amž. iš 83 kuopos, įstojo į S. L. A. 31 d. spalių, 1907, mirė gruodžio 27 d., 1911, Brooklyn, N. Y. nuo džiuvos. Posmertinė išmokėta jo moterei Onai Kvietkauskienei.

7) N4949 Marė Petrikienė, 44 m. amž., iš 31 kuopos, įstojo į S.L.A. 29 spalių, 1904, mirė Lapkričio 5 d., 1911. mirties prie-

žastis-gimdymas. Posmertinė \$150.00 išmokėta jos vyrui, Juozui Petrikui.

8) N9546. Stasys Latonas, 41 m. amž. iš 1 kuopos, įstojo į S.L.A. 30 d. balandžio, 1907 mirė sausio 7 d., 1912. Edwardsville, Pa., nuo džiuvos. Posmertinė \$150 išmokėta jo moterei Apolionijai Latonienėi.

9) N3059. Vincas Kačergius, 47 m. amž., iš 50 kuopos įstojo į S.L.A. 30 d. balandžio, 1902, mirė Spalių 3 d., 1911. Jersey City, N. J. nuo Canser of stomach. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo moterei Anelei Kačergienei.

10) N27 Juozas Saurusaitis, 50 m. amž., iš 1 kuopos, įstojo į S. L. A. 30 d. sausio, 1904, mirė gruodžio 23, 1911, Edwardsville, Pa. nuo uždegimo plaučių. Posmertinė \$150 išmokėta jo broliui Vincui Saurusaičiui.

11) N11758. Marė Baltukonienė 28 m. amž. iš 10 kuopos, įstojo į S.L.A. 9 d. gegužio, 1908, mirė sausio 1 d., 1912. Philadelphia, Pa. nuo širdies ligos. Posmertinė \$150.00 išmokėta jos seserei Karolinai Leistrumienei.

12) N11005. Kazys Barkaukas, 47 m. amž., iš 68 kuopos, įstojo į S.L.A. 25 sausio, 1908, mirė balandžio 26 d., 1911. Breslau Pa. užmuštas traukinio. Posmertinė \$1.50 išmokėta Justinui Čekanauskui.

13) N12137 Tamošius Masalis, 33 m. amž. iš 41 kp. įstojo į S.L.A. 29d., liepos, 1908, mirė sausio 12d. 1912. Lawrence Mass. nuo peršalimo vartojimo svaiginančių gėrimų. Posmertinė \$150 išmokėta jo moterei Onai Masalienei.

14) N2749 Juozas Navickas 49 m. amž., iš 43 kuopos, įstojo į S.L.A. 8 d. sausio, 1902, mirė gruodžio 30 d., 1911. So. Boston, Mass. nuo uždegimo plaučių. Posmertinė \$150 išmokėta jo moterei Elzbietai Navickienei.

15) N. 7946. Juozas Grudzinskas, 41 m. amž. iš 143 kuopos, įstojo į S.L.A. 27 d. spalio, 1906, mirė Scranton, Pa. sausio 26 d., 1912 užmuštas anglekasyklose. Posmertinė \$150 išmokėta jo moterei Onai Grudzinskienei.

16) N4291 Veronika Vaičienė, 61 m. amžiaus, iš 11 kuopos, mirė vasario, 4 d. 1912 m. Waterbury, Conn., nuo Gastro Euteritis. Posmertinės dalis \$75.00 išmokėta sesers sunui Jonui Baužai.

17) N16122. Juozas Kerutis, 48 m. amž. iš 203 kuopos, įstojo į S.L.A. 25 d., balandžio, 1910, mirė sausio 21 d. 1912. Wana-mie, Pa. nuo uždegimo plaučių. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo pačiai Agotai Kerutienei.

18) N1475. Antanas Karalius, 52 m. amž. iš 23 kuopos, įstojo į S.L. A. 16 d. sausio, 1903, mirė vasario 7 d. 1912. Shenandoah, Pa. nuo Central Aussarca Despesy. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo pačiai Jievai Karalienei.

19) N11547. Pranas Bekiša, 44 m. amž., iš 87 kuopos, įstojo į S.L.A. 27 d. balandžio, 1908, mirė vasario 8d., 1912 m. So. Omaha, Neb. nuo chronic mental atrophy. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo dukterei Monikai Bekišiutei.

20) N12404. Jonas Užupis, 39 m. amž., iš 157 kuopos, įstojo į S. L. A. 13 d. spalių, 1908, mirė sausio 3 d., 1912. Youngstown, Ohio. nuo Pneumonia. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo moterei Johannai Užupienei.

21) N377. Julė Augiene, 40 m. amž., iš 7 kuopos įstojo į S.L. A. 7 d. sausio, 1902, mirė vasario 12 d., 1912. Pittston, Pa., nuo džiuvos. Posmertinė \$150.00 išmokėta jos vyrui Kazuii Augiui.

22) N12323 Jurgis Simanavičius, 44 m. amž. iš 199 kuopos, įstojo į S.L.A. 14 d. rugsėjo, 1908, mirė 1 d. vasario, 1912. Hartshorne, Okla., nuo kraujo aptekimo ant smagenių. Posmertinė \$150.00 išmokėta jo moterei Pranei Simanavičienei.

Vaikų skyrius:

1) N721. Marė Lukšūtė, 2 m. amž., iš 68 kp. įstojo į S.L.A. 29 d. balandžio, 1910, mirė gegužio 5 d. 1911, Breslau, Pa., nuo Diphtherijos. Posmertinė \$25.00 išmokėta jos tėvui Jurgiui Lukšui.

No. iš eilės	Kp. No.	Centro No	Vardai ir pavardės.	Amžius	Apsaugos	Naujas Senas
1	35	17930	Pranciška Čiupkevičienė	30	150	..
2	..	17931	Feliksas Samuolis	22	600	..
3	..	17932	Antanas Pauliukaitis	29	300	..
4	..	17933	Jonas Grigaitis	36	150	..
5	42	17934	Kazys Krivickas	24	300	..
6	..	17935	Floras Praskevičius	22	150	..
7	44	17936	Andrius Kalkauskas	18	150	..
8	40	17937	Kazys Kregždė	22	150	..
8	..	17938	Elzbieta Kepuriūtė	23	150	..
10	147	17939	Petras Lizdas	25	150	..
11	40	17940	Kazys Leliušis	20	150	..
12	..	17941	Stasys Makaras	30	150	..
13	85	17942	Juozas Montvila	32	150	..
14	..	17943	Antanas Montvila	18	150	..
15	40	17944	Stasys Raudonis	22	150	..
16	35	17945	Pranė Adominienė	44	300	..
17	128	17946	Juozas Supelinskas	31	150	..
18	218	17947	Juozas Stankevičius	38	150	..
19	64	17948	Jieva Mikulionienė	35	600	..
20	..	17949	Antanas Mikulionis	39	600	..
21	121	17950	Motiejus Sipavičius	23	1000	..
21	..	17951	Jonas Bajorunas	25	150	..
23	..	17952	Jonas Lauraitis	33	600	..
24	..	17953	Tadeušas Jaunius	30	150	..
25	40	17954	Petras Jankauskas	23	150	..
26	143	17955	Petronė Cepliūtė	19	150	..
27	7	17956	Juozas Galinskas	28	150	..
28	213	17957	Michael W Bush (Bučinskas)	40	150	..
29	..	17958	Antanas Kundrotas	28	150	..
30	47	17959	Juozas Sukatauckas	20	150	..
31	209	17960	Jonas Pečenkis	23	150	..
32	30	17961	Simas Šustavičius	27	300	..
33	..	17962	Stasys Žukauckas	28	150	..
34	..	17963	Simas Visockis	30	150	..
35	..	17964	Vincas Stelmokas	22	150	..
36	143	9111	Adomas Grudis	44	600	..
37	12	17965	Vincas Bauzale	33	150	..
38	..	1046	Mikolas Brindza	48	600	..
39	..	17966	Marė Brindziūtė	22	300	..
40	14	17967	Jonas Usevičius	22	1000	..
41	29	17968	Antanas Balsys	27	300	..
42	..	17969	Stasys Balsys	23	300	..
43	30	17970	Agota Simanavičiūtė	22	150	..
44	126	17971	Jonas Valsskas	33	150	..
45	..	17972	Stanislova Aučiūtė	20	300	..
46	..	17973	Katarina Jankaukiūtė	18	300	..
47	..	17974	Juozas Kazimieraitis	29	300	..
48	29	18975	Jonas Matukas	21	150	..
49	121	17976	Petras Rasimavičius	39	600	..
50	212	17977	Kazys Paukštis	33	150	..
51	87	17978	Juozas Arbašauskas	30	300	..
52	126	17979	Aleksandra Gotautas	40	600	..
53	64	11126	Uršulė Vaičiienė	47	300	..
54	65	17980	Adomas Vaškevičius	33	1000	..
Vaikų skyrius.						
1	30	781	Anele Teleišiūtė	61	100	..
2	71	782	Marė Draskiniūtė	22	25	..

Iš SLA. kuopų veiklumo.

Iš talpinamos šiame "Tėvynės" numeryje atskaitos matome, kad tūlos SLA. kuopos tikrai rūpinasi atgaivinti Susivienijimą. Pernai per čielus metus neįstojo tiek naujų narių, kaip šįmet per vieną

tiktai bertainį. Tatai tuom apsiereiškimui reikia tikrai pasidžiaugti. Šišion paminėsime tas kuopas, į kurias pirmame šių metų bertainyje įsirašė naujų narių: Po 6 narius prirašė 30 ir 40 kuopos; po 5 narius — 35 ir 121 kuopos; po 4 narius — 126 kuopa; po 3 narius — 12, 29 ir 64 kuopos; po 2 nariu — 42, 85, 143 ir 213 kuopos; po 1 narį — 7, 14, 35, 44, 47, 65, 71, 87, 128, 148, 209, 212 ir 218.

Pagal apsaugos skyrius naujieji nariai šiaip įstojo:

į I apsaugos skyrių įstojo 31 nar.

„ II „ „ „ 12 „

„ III „ „ „ 8 „

„ IV „ „ „ 3 „ ir

„ vaikų „ „ 2.

Pagal amžių įstojusieji šitaip paskirstomi: 2 metų amžiaus — 1 narys; 16 m. — 1; 18 m. — 3; 19 m. — 1; 20 m. — 3; 21 m. — 1; 22 m. — 8; 23 m. — 5; 24 m. — 1; 25 m. — 2; 27 m. — 2; 28 m. — 3; 29 m. — 2; 30 m. — 5; 31 m. — 1; 32 m. — 1; 33 m. — 5; 35 m. — 1; 36 m. 1; 38 m. — 1; 39 m. — 2; 40 m. — 2; 44 m. — 2; 47 m. — 1; 48 m. — 1.

Pagal lytis: Vyrų įstojo: 43, moterų 13.

Mirusiems išmokėta posmertinių: \$3.250.00.

Pagal amžių mirusieji paskirstoma: 2 metų amžiaus mirė — 1 narys; 28 m. — 1; 33 m. 2; 37 m. — 2; 39 m. — 1; 40 m. — 1; 41 m. — 2; 42 m. — 1; 44 m. — 4; 46 m. — 1; 47 m. — 2; 48 m. — 1; 49 m. — 1; 50 m. — 1; 52 m. — 1; 61 m. — 1.

Pagal lytį mirė: vyrų 6, moterų 7. Tārpe mirusių: nuo širdies ligos mirė — 2; nuo paralyžiaus — 1; užmušti: kasyklose — 2, geležinkelio — 1; nuo džiovos — 4; nuo plaučių uždegimo — 4; nuo alkoholizmo — 1; nuo pamišimo — 1; kraujo aptekimas ant smagenų — 1; difteritas — 1; begimdant — 1; nuo vidurių vėžio — 2; nuo vidurių ligos — 2.

V. K. R.

Iš SLA. kuopų.

211 SLA. kuopa savo susirinkime svarstė apie reikalingumą lietuviams dienraščio Amerikoje. Kadangi atskiros ypotos neatsidrasina leisti dienraščio, tad Susivienijimui Liet. Am., kaipo didžiausiai liet. organizacijai, išpuola imti tą darbą į savo rankas. Kuopa nutarė: pasiūsti į "Tėvynę" kitų kuopų apsvarstymui šį savo (t.y. 211-os kuopos) įnešimą ateinančiam seimui: kiekviena SLA. kuopa turėtų duoti tam tikslui iš savo išdo \$5.00 aukų ir \$10.00 paskolei. 211 kuopa tai nutarė padaryti: jai visos SLA. kuopos panašiai pasielgtų, tai dienraštis galėtų umu laiku išeiti.

211-os kuopos sek. F. Bakanauskas.

Nuo redakcijos. Šis 211 kuopos nutarimas-sumanymas yra gana gražus, tik vargiai jis gali būti taip pasekmingas, kaip 211 kuopa mano. Nelabai teapsiriksime pasakę, kad dienraščio negalima pradėti leisti, pačol negalim užtikrinti jo fondui bent 36 tukstančių dol. metams. O tokios sumos nesudės ne mūsų narių prenumerata, nei SLA. kuopų aukos. Zi-

noma, jai SLA. turėtų 15 ar 20 tukstančių narių, tuokart dienraštis tikrai jau būtų galima leisti.

Ar nebutų gera, jai 211-oji SLA. kuopa šį savo nutarimą-sumanymą pritaikintų prie dabartinio mūsų "Tėvynės" kritiško stovio? Kuopos turėtų suprasti, kad dabartinėse mūsų sąlygose organas yra visos organizacijos širdis; be organo Susivienijimas turėtų tikrai pajusti virvę ant kaklo neriamą. Tegul tad SLA. kuopos suranda budus, kas padaryti, kad "Tėvynė" eitų be deficito, neužkraunant ant narių mokesčių? Ar kuopos, suprantančios organo reikalingumą, ne privalo jį remti? O tai galima ir reikia daryti.

Žiogelio filosofija.

Per žalią minkštą pievą aš einu
Giliai paskendęs dumose.
Kaip tyliai gėlės gieda, aš girdžiu —
Jų tylios giesmės — žieduose.

Žiogelis šokinėja patyliai
Ir čirškia jaunas poeta.
Ir klausosi, kas žengia taip sunkiai...
"Čir čir — čia žmogui ne vieta
"Po žalią minkštą pievą vaikščioti
"Ir savo kojoms sunkiomis
"Žoleš ir margus žiedus, mindžioti —
"Te eina sau jis pelkėmis!"

Menkutis.

Guy de Maupassant.

Elgėta.

Nors dabar jis skursta ir neįgali, vienok jis matė ir geresnes dienas.

Būdamas penkiolikos metų amžiaus, jis tapo suvazinėtas ir iš tos priežasties liko ubagas. Nuo to laiko jisai elgėtavo, vilkdamasis ant kriukių, kurie tiek pakėlė jo pečius, kad siekė net ausų. Jo galva išrodė lyg ir įsprausta tarpe dviejų kalnų.

Tas rastiniukas, kurį tūlas Les Billette kuningas rado griovyje, pakrikštyta vardu Nicholas Tous-saint; jis buvo prieglaudoje užaugintas, be jokio mokslo, išgėręs keletą stikliukų degtinės, kurią įdavė jam tūlas duonkepys (juokinga pasaka), likos ubagas ir amžinas valkata. Vienatinis dalykas, kurį jis žinojo, — tai buvo atkišti ranką dėl išmaldų.

Vieną tarpą kuningaikštienė d'Avery pavėlėjo jam miegoti užkampyje, arti vištinko, kurs buvo ant jos ūkio, šale palociaus, ir, maistui pritrūkus, visada jis gaudavo šmotą duonos ir stiklą girės. Be to, toji sena moteris retkarčiais išmesdavo jam per savo langą keletą skatikėlių. Ji jau pasimirė.

Kaimiečiai visi mažką duodavo jam, nes jį labai gerai žinojo. Kiekvienam jau buvo įsikyrėjęs: mat, per keturisdešimt metų, pasiramščiodamas kriukiais,

eidavo jis nuo durų prie durų. Jis kitur negalėjo eiti ir nežinojo jokios kitos vietos pasaulyje, išskyrus šitą kampelį, — tuos tris ar keturis kaimus, kur praleido visą savo vargingą gyvenimą. Jisai aprubežavo sau elgėtavimo kelius ir joku būdu nebūtų pasitraukęs nuo paprastų rubežių.

Jis nežinojo, kad pasaulis tęsiasi dar ir už anų medžių, ir jam visiškai nerūpėjo, kas už tų medžių yra. Kada kaimiečiai, kuriems nusibodo jį bemaitinti, matydami jį savo laukuose arba keliu beeinant, šūškavo: "Kogit tu neini į kitus kaimus, o vis čion šlubinėji?" — jis, nieko neatsakydamas, prasišalindavo su baime — baime vargšo, kurs bijosi tūkstančio dalykų ant syk: naujų veidų, pasityčiojimų, smugių, nužiūrėjimų nepažįstamų ypatų ir policijantų, kurie po du greta vaikštinėja gatvėmis. Pastaruosius jis instinktyviškai aplenkavo, o pamatęs ateinant, pasislėpdavo krumuose, ar už kruvos akmenų.

Pamatęs policistus, blizgančiais rūbais pasirėdžiusius, jis pasidarydavo begalo vikrus — nei tas žvėris, jieškąs savo gulykios. Tokiame atvejyje jis numesdavo savo kriukius ir, puldamas ant žemės, lyg minkštas skuduras, susitraukdavo, kiek galint, ir tu nodavo, tarytum prie žemės prikritęs žuvis: jo sudriskusios drapanos savo spalva panešėjo žemei.

Su policija tatau jam niekad neteko susidurti, aciū tam jo instinktui šalinties jos. Atrodė, lyg tą baime jis būtų įgavęs nuo savo tėvų, kurių vienok visiškai nepažinojo.

Jis neturėjo jokios prieglaudos, jokios pastogės, jokios priedangos. Vasaros metu miegodavo laukuose, o žiemą, niekam nematant, įslinkdavo į kluoną arba tvartą, ir visada prasišalindavo pirma, neg kas galėtų spėti jį pamatyti. Jis žinojo visas skyles, per kurias buvo galima į tvartus įlįsti, o kriukių vartojimas suteikė jo rankoms tokį stiprumą, kad daug kartų pasisekė jam užsiristi su ant jais šieno bragų, kur ir pasilikdavo per keturias arba penkias dienas, žinoma, jai pasisekdavo iš laiko užtektinai maisto prisirinkti.

Jis gyveno, kaip laukinis žvėris; nors ir buvo tarpe žmonių, bet nei vieno nepažino, nei vieną nemylėjo — pas kaimiečius sukeldavo neapykantos ir ne draugiškumo jausmą. Jį praminė "Varpu" už tai, kad kabėjo tarpe kriukių, lyg bažnyčios varpas tarp paramščių.

Dvi dieni išbuvo nevalgęs. Dabar niekas nieko nebeduoda. Visi neteko kantrybės. Moters, pamatęs jos ateinant, šaukdavo nuo slenkščių:

— Šalin, tu niekam nevertas valkata! Juk už vakar daviau tau šmotą duonos!

Apsisukęs jis eidavo prie kitos triobos, kur ir gi panašiai jis priimta.

Moters, besiguosdomos viena kitai, sakydavo:

— Męs negalime ištesėti vienval maitinti tą sutingusį nenaudėlį!

Vienok tas "sutingęs nenaudėlis" reikalavo maisto kas diena.

Jis apėjo kaimus St. Hilaire, Varville ir Les Billetes be pasekmės: negana to, kad nieks nesuteikė

nė skatikėlio, bet ir šmotuko sausos duonos nepasisekė išmelsti. Vienatinė viltis liko ant Tournolles, bet, kad pasiekus šią vietą, reikėjo eiti apie penkias myles kelio, o jisai jautėsi taip nusilpęs kad vos galėjo pasijudinti iš vietos. Jo skilvis, kaip ir kišenių, buvo voščišias, vienok-gi jis leidosi į kelionę.

Buvo gruodžio mėnuo, šaltas vėjas pūtė per laukus ir švilpė tarp medžių šakų; debesis bėgo lenkty-nėmis per juodą nemalony dangų. Ubagas ėjo išlėto, kilnodamas kriukius, pasiremdamas viena sužeista koja, kuri jam dar šiek tiek tarnavo.

Kartais atsisėdavo pasilsėti ant paravio. Alkis griauzė jam vidurius, o jo sumišusiame, silpnai veikiančiame prote buvo vienatinė mintis — valgyti, bet kaip tai atsiekti, jis nežinojo.

Varginanti kelionė prasitęsė tris valandas laiko; pagaliaus, pamatęs kaimo medžius, įgijo daugiau energijos.

Susitikęs pirmutinį kaimietį, meldė sušelpimo, vienok tasai atsakė:

— Ar vėla čia, tu senas niekše? Ar niekados nuo tavęs neatsikratysime?

Ir "Varpas" nuėjo savo keliu. Ėjo nuo durų prie durų, bet nieko negavo, tik girdėjo žiaurius žodžius. Jis apėjo visą kaimą ir negavo nė skatiko...

Po tam aplankė aplinkinius ūkius; beklampodamas per purvyną, taip nuvargęs, kad vos tegalėjo atkelti nuo žemės savo kriukius. Visur, kur tik užėjo, nematė vaišingumo. Buvo tai viena tų šaltų, žiaurių dienų, kurios užšaldo širdį, suardo ramumą ir neleisdžia pratiesti ranką, kad padavus pinigų ar maisto.

Aplankęs visus namus, "Varpas" susmuko griovyje, palei Chiquet'o ūkį. Paleidęs kriukius iš rankų, nebesijudino, o tik vaitojo, alkio kankinamas, o dėl stokos išminties negalėjo teisingai sau atvaizdinti savo neapsakomą skurdą.

Apimtas didelės vilties, atsiliepusios žmogaus širdyje, nieko nepaisydamas kaszinko laukė, bet nežinojo ko. Tame ūkio kamputyje, tame žiauriame gruodžio vėjuje, laukė stebuklingos pašalpos iš dangaus, ar nuo žmonių, bet-gi visiškai neišmanė, iš kur ji turėtų atsirasti.

Ant lauko bėgiojo pulkas vištų, jieškančių maisto ant žemės, suteikiančios visiems gyvuliams užlaidumą. Karts nuo karto jos pagriebdavo snapais grūdėlį kukuruzos, arba mažą kirmelaitę ir vėl jieškinėjo.

Iš pradžių "Varpas" žiūrėjo į jas, nieko nemįslydamas. Po tam užėjo jam, taip sakant, pilvo, o ne smagenių mintis — mintis, kad būtų gera pasistiprinti paukštieną, jai ji būtų iškepta.

Jis visiškai nemanė vogti, o tik paėmė akmenį, kuris arti gulėjo, gi mokėdamas gerai pataikyti, pirmu metimu užmušė arčiausiai buvusią vištą. Višta suplasnojo sparnais ir griuvo ant šono; kitos, išsigandusios, išlakstė į visas puses, o "Varpas", pakėlęs kriukius, nušlubavo prie savo aukos.

Vos tespėjo prieiti prie užmuštos vištos, kaip iš užpakalio pajuto taip smarkų kirtį, kad paleido iš

rankų kriukius ir nusirito bent dešimtį žingsnių nuo vietos, kur stovėjo. Ūkininkas Chiquet be jokios mielaširdystės mušė ir spardė nelaimingą užpuoliką, gulintį priešais jį ant žemės.

Atėję tarnai prigelbėjo ūkininkui mušti šlubąjį vargšą. Kada jau nusibodo mušti, jie paėmė jį ir įmetė į pašiurę, kad ten palauktų policijos, kuriai jau duota žinia.

"Varpas", pusiau tegyvas, sukruvintas ir merdėjęs nuo bado, gulėjo ant grindų. Atėjo vakaras, naktis, pagaliaus ir išaušo. Jis buvo vis dar nevalgęs.

Apie pusiaudienį atėjo policija. Su dideliu atsargumu atdarė dureles, mat, bijojos, kad elgėta gali pasipriešinti, juk ir ūkininkas Chiquet tvirtino, būk elgėta jį užpuolė, ir jis tik vargais-negalais nuo jo atsiginė.

Policijos viršininkas sušuko:

— Na, kelkis!

"Varpas" negalėjo pasijudinti. Stengėsi kiek galint, ant kriukių, bet veltui. Policija, matydama, kad jis tik nuduoda silpną, pakėlė jį ir pastatė ant kriukių.

Apėmė jį baimė — prigimtoji baimė policijos uniformo — baimė paukščio, užtėmusio medžiotoją — pelės baimė prieš katę, tad reikėjo nežmoniškų pastangų, kad stovėjus.

— Pirmyn! — tarė viršininkas. Jis ėjo. Visi ūkio gyventojai dabojo jo pasijudėjimus. Moters grumojo kumščiomis, vyrai užgauliojo ir tyčiojosi. Galų gale jis suimta. Laimingas atsikratymas!

Jis ėjo tarp dviejų sargų. Pasisekė surinkti gagnetinai energijos — energiją prazuvusios vilties, kurios varomas galėjo vilkties iki vakarui. Apkvaišęs jis nežinojo kas su juom darosi ir iš išgąščio negalėjo visa tai suprasti.

Žmonės, su kuriais pasitiko ant kelo, žiūrėjo į jį, sustodami, o kaimiečiai murmėjo:

— Gal koks vagis, ar kas?

Vakarop priėjo prie miestelio. Niekada taip toli nebuvo buvęs. Visiškai negalėjo suprasti, dėlko jis čia buvo ir kas su juo dar turi atsitikti. Visi baisyti ir netikėti atsitikimai praėjusių dviejų dienų, tie visi nepažįstami veidai ir namai varė baimę į jo širdį.

Neturėdamas ką sakyti, nes nieko nežinojo, tylėjo. Be to, per daugelį metų jis su niekuom nei žodžio nekalbėjo ir beveik visai atprato vartoti liežuvį, o jo mintys taip išsisklaidė, kad jų išreiškimui tiesiog stigo žodžių.

Jį uždarė miestelio kalėjime. Policija nei sapnote nesapnavo, kad jam reikia maisto ir paliko jį vieną iki sekančios dienos.

O ryto metą, atėję jį apžiūrėję, rado negyvą. Koks stebėtinai atsitikimas!

Onu.

Dešimts Prsakymų.

(Pagal B y n n e r).

Uždarė visa dešimtį langų kietai,

Ligi vieno užkišo, užkamšė visus
Iš baimės, kad ant sijos išlindęs jisai,
Kad tik nenupultų, netekęs lygsvaros.
Sėdėjo viduryj ir meldėsi švelnai,
Kalbėjo širdingą, mechanišką maldą.
Jis užmerkė akis ir užmigo saldžiai,
Ir taip numirė jis, numirė — užtroško.

Menkutis.

Graikų galvočius Diogenas.

(Rusiškai parašė Biriukov).

(Tasa).

V.

Diogenas pas Ksenijadą.

Diogenas paliko vergu, bet jojo dvasia likos laisva.

Jis apsigyveno pas Ksenijadą ir pasidarė taip reikalingas jam žmogus, kad šis be Diogeno žinios ir patarimo nesiidavo jokio darbo.

Kuomet Ksenijado pažįstami klausinėjo jį apie naują vergą ar jis yra juo patenkintas, jis atsakydavo:

— Ištikrųj nežinau kaip beačiuoti dangui už tokią didelę laimę. Nuo to laiko, kaip Diogenas apsigyveno pas mane, mano namuose viešpatuoja taika, ramybė ir tvarka.

Ir Diogenas pamylėjo savo poną už jo gerą būdą, o dar labiaus mylėjo jo vaikus, kurie ir-gi prie jo prisirišo. Diogenas žinojo, jog vaikų auklėjimas—tai labai svarbus ir sunkus darbas.

— Mano darbas,—sakydavo jis—lyg puodžiaus: suteikta man minkštas molis, iš kurio galiu išlypyti kas tik tinka; o kada išdegins jį, tuokart bus jau vėlu, neatitaisysi nedateklių. Tada tiktai gali sukulti indą. Taip ir su vaikais: pakol jauni,—jie minkšti ir viską j save priima, o kaip užaugs, tai ir pasiliks su tuom, ką įgijo kudikystėje; paskui jau sunku atitaisyti.

Diogenas tēmijo, kad tėvai tankiai gadindavo savo vaikus dar iš pat mažens, ir, pasitaikydavo, persergėdavo jis tokius tėvus ir stengdavosi sulaukyti jaunikaitį ant pat prapulties kranto, kur vedė jį pagundos, draugų paveizdos ir silpnų tėvų pataikavimai.

Taip Diogenas sykį patēmijo jauną bernelį beinant pietautų pas žmogų, plačiai žinomą iš savo paleistuvągyvenimo. Diogenas priėjo prie jo, paėmė jį už rankos, prikalbino grįžti namo ir, parsivedęs jį pas tėvus, tarė jiems:

— Saugokite jį nuo pražuties!

Dar kitą sykį Diogenas pamatė jaunikaitį,ėjusį puoton.

— Ko tu ten eini?—jis paklausė.—Tu pragaišinsi ten savo išmintį!

Jaunikaitis nepaklausė ir nuėjo. Ant rytojaus jiedu vėl susitiko, ir jaunikaitis tarė Diogenui:

— Štai aš sugrįžau iš puotos ir netapau blogesnis.

— Neteisybė,—atsakė Diogenas:—tu vis-gi nusilpnėjai dvasioje.

Užtat kaip begalo džiaugdavo Diogenas, jai matydavo, kad jauname žmoguje dar atsiliepia sąžinė, ir matydavo kaistant nuo gėdos veidus.

— Tai doros nukaitimas,—sakydavo jis,—tai dieviškoji dovana.

Savo auklėtiniuose Diogenas labjausia už viską dabojų, kad jie neperimtų kenksmingus ponų papročius,—gardžiai valgyti, minkštai miegoti ir vynioties j brangius malonius audeklus. Jis žinojo, kad visa tai gadina žmones, ir todėl pratino vaikus vaikščioti basai, dėvėti tiktai vieną rūbą iš storiausio audeklo, nenešioti kepurės ir miegoti ant plikos aslos. Kad vaikai įgautų spėkų, jis įrengdavo jiems žaislus ir tai tokius, kuriuose visas kūnas judėtų. Diogenas nuolat aiškino mokiniams, dėlko tatau reikia; jis pripratindavo juos nieko nepalikti, nesudėjus vieton, kad jų daigtus neturėtų rankioti vergai ir tarnai, kurie ir be to turi savus darbus turtingame name. Vaikai labai tēmijo j Diogeno žodžius, bet labiau j jo paties gyvenimą. Jie net ir jo papročius prisisivino, nesa ir jis pats taip gyveno, kaip ir kitus kad mokino gyventi.

Ksenijado sūnųs taip prisirišo prie Diogeno, kad neapleido jo iki jo gyvai galvai.

Taip gyveno Diogenas pas Ksenijadą ir nieko geresnio sau negeidė. Bet jo draugai ateniečiai, sužinoję, kur gyvena jų mokytojas, surado vietą ir atėjo išpirktų jį iš vergijos. Diogenas pasijuoke iš jų ir tarė:

— Kam leisti piningus bereikalo? Geriaus papenėkite pavargėlius, o man ir čion gera. Mane paliosavo iš amžinosios vergijos Antisfenas, mano mokytojas, ir nuo to laiko niekas nebegali mane pavergti.

Diogeno draugai negalėjo pasitraukti nuo savo mokytojo, ir tūli jų apsigyveno netol nuo Ksenijado namų. Diogenas kas diena kalbėdavosi su jais. Jis išeidavo j užmiestį, j kaimelį Kronijon, kur buvo graži giria, ir mėgdavo tenai sėdėti medžių ūksmėje. Besidžiaugdamas kiekvienu Dievo gyvūnėliu, kiekviena žolele, Diogenas sakydavo:

— Ko-gi dar reikia žmogui? Juk gamta taip gausiai jį apdovanojo! Kur aš rasiu patalą, kurs būtų minkštesnis už šį žolyną, ar šviesą, kuri but skaištesnė už šią saulę? kur aš girdėsiu gražesnę giesmelę už šio lakštingalo giesmę, ar tyresnį vandenį už šio šaltinio vandenėlį? Ir maisto čion pakaktinai: kiek čia maistingų augmenų, kiek maistingų šaknių; ūneini, prisiskini ir pasisotini. Ir niekas neatims, o jai ir atims, tai dar prisiskabysi, ir nereikia man rustauti ant vagių, nereikia jų saugoties.

Tame darže Diogenas kalbėdavosi su savo mokiniiais, o pašilikęs vienas, mąstydamo apie tai, kaip but galima pasiliuosuoti nuo visokių savo silpnybių ir kaip kitiems tinkamai patarnauti.

Kartais jis užrašinėdavo savo mąstymus, tik jo užrašai mus nepasiekė; mēs tezinome apie juos tiek, kiek kiti užrašė, kurie juos skaitė. Apie savo užrašus jis taip protaudavo:

— Aš noriu rašyti! Bet ant ko aš rašysiu! Aš neturiu nė vaškuotų lentelių, nė tošies, nė odos; kad nors kokį plokščią akmenį turėčiau,—nieko tokio neturiu. O jai ką ir turėčiau, neturiu kuom rašyti, jokio reikalingo įnagio. Aš girdėjau, kad galima rašyti ant smielio, tik neužsimoka—greit nusitrins. Bet gi aš žinau daug tokių rašytojų, kurie, ištikrūjy, turėtų rašyti ant smielio, kad jų raštas greičiau sia užsitrintų, nes ne kam tevertas. Juk senovėje žmonės apsieidavo be jokių raštų. Dėlko dabar negalima? Pirma, teisybė nedaug terašyta—rašyta tik tai, kas reikalinga ir naudinga, o dabar visi mano, kaip čia kuodaugiausia prirašius. Ir visai be jokios prasmės rašo. O vienok aš noriu rašyti, bet kaip ir kur? Ak-gi aš liurbis! Juk mano kambaryje ant sienų nieko nekaibo; paimsiu tatau anglį ir imsiu rašyti ant sienos, kol užteks vietos.

Užėjo sykį pas Diogeną Ksenijadas, ir mato—visos sienos užrašytos. Susiprato, nuėjo miestan, nupirko puikiai aptaisytas kaulines lenteles ir padovanojo Diogeniui. Diogenas priėmė jas ir tarė:

— Ačiu tau, Ksenijadai; jai tu nori, kad aš rašyčiau ant tų lentelių, aš galiu tai tau padaryti. Matyt, tu nori užlaikyti sau mano menkniekius,—na, tai tavo dalykas. O už atmintį ačiu.

Ir ėmė jis rašyti ant lentelių iš kaulo. Tuose laikuose popieros nebuvo. Žmonės rašė visaip, kas ant plačių medžio lapų, o kas turtingesnis—tai rašė ant kaulo su tam tikra plunksnele.

(Dar ne galas).

Išminties grudeliai.

Dideli turtai įgijama beskriaudžiant vargšus.

Puola akmuo į puodą—puodas suduž; puola puodas ant akmens—puodas suduž. Ar šiaip, ar taip—o vis tam puodui bėda. *Talmudas.*

Daryti gera ir reikalauti atlyginimo, reiškia panaikinti gero darbo veikmę ir galybę.

Mintis ir jos išraiška—žodis yra svarbus dalykas. Negera yra žaisti mintimis ir žodžiais savo pasielgimų apgynimui.

Klausyk, buk atidus, bet kalbėk nedaug.

Niekada neatsakinėk į klausimą, kur nėra į tave atkreiptas; o jai tavęs ko klausia, atsakyk tuojaus ir trumpai, niekuomet nesisarmatydamas prisipažinti, jog nežinai.

Nesiginčyk ginčių dėlei.

Nesigirk.

Nejieškok augštesnės vietos ir neimk jos, jai tau ją kas parodys.

Nėbuk per daug ceremonijališkas, nes ir kiti su tavimi taip pat elgsis, a tatau nėra malonu.

Šiaip dalykuose, kur nereikia peržengti savo pa-

reigų rubežių, prisitaikyk prie įpročių ir norų tų žmonių, su kuriais gyveni.

Nesistengk daryti ką-nors, kas nėra tavo pareigoje ir nepatarnauja tavo sągyventojams, nes tas paprotys gali tapti tavo stabu. O žėdnas žmogus privalo nuversti savo stabus. *Sufi.*

Tiek valdyti save, kad gerbti kitus, kaip save, ir elgties su jais taip, kaip norėtume, kad kiti su mumis elgtųsi—štai kas galima pavadinti mokslu apie žmoniškumą. Nėra nieko augštesnio už tuos dalykus. *Konfucijus.*

Nebijok nežinės, bijok klaidingo žinojimo. Nuo to kyla visos pasaulio nedorybės.

Peržvalga.

× Tuli laikraščiai buvo pranešę, būk vienas geriausiųjų socialistiškų laikraščių "Appeal to Reason", Wayland'o leidžiamas ir Warren'o redaguojamas, daugiau nebeisias. Pasirodė, kad tai buta "tikslinės agitacijos" prieš Amerikos socialistus. Štai kokią pastabą apie tat užeiname "Kovoje" (N14):

"Appeal niekuomet nebuvo gyvesnis, kaip dabar. Anas pranešimas, be abėjonės, kilo Washingtone. Pensilvanijos kongresmanas Dalzell keliatą dienų atgal per laiškus pranešė keliems saviems, kad "Appeal to Reason" turi but uždarytas. Kuomet ir kaip tas turės but įvykdyta, mums nepranešta".

"Paskiaus Warren sako, kad "Appeal to Reason" rengiasi išdėti Suvienytų Valstijų teisdarystės šunybes. Jeigu tai bus uždrausta krasa siuntinė, tai siuntinės ekspresu ir freitais.

× Suv. Valstijų parengta statistika apie ateivių paduoda gana įdomias žinias sulig ateivių apsišvietimo. Iš 100 ateivių nemokėjo skaityti: portugalai — 68, turkai — 59, ateiviai iš pietinės Italijo — 54, syrai 54, rusinai — 51, lietuviai — 49, bulgarai ir serbai — 42, rusai — 38, dalmatai ir bosniečiai — 36, kroatai ir slovakai — 36, lenkai — 35, rumynai — 34, graikai — 27, žydai 25, armėnai — 24, ispanai — 15, italai iš Šiaurinės Italijos — 12, vengrai — 12, francuzai — 5, vokiečiai — 5, holandai — 5, airiai — 3, ateiviai iš Walles — 2, čekai — 2, fiaai — 1, anglai — 1. Škotai ir Skandinavijos gyventojai mažiau kaip po 1 iš šimto.

Kada męs pasivysim taip toli nužengusias kitas tautas?

× *Slapti laikraščiai Lietuvoje.* "Vienybė Lietuvosninkų" gavusi žinią iš Lietuvos, kad ten

"... eina net du slapti laikraščiai — ranka rašyti mėnesiniai, kurių vieno vardas esąs "Kaimietis", antro — "Aukso Žarija". Šito pastarojo N1 pasirodęs lapkirtyj, 1910, ir ikšiol tebeinas (gavome keletą numerių pasižiūrėti). Rašo: "Politikos labai mažai neužkabiname, nes zinome, kad iš to jokios naudos nebus; slapta tik rašome, kas mums daugiau rūpi, kas daugiau reikalinga... Pirma nebuvo prasilavinusio redaktoriaus; bet dabar paėmus kitam leidėjui, pastojio redaktorium gabus inteligentas ir jau 5NN visai gerus išleidome"...

× *Vargonininko skundas.* "Drauge" (N14) p.

A. Žemkalnis straipsnyje "Vargonininkų reikale", aprašęs netikusius santykius lietuvių kuningų gspadinų su vargonininkais, pasako, kad čion turi įvykti tai, ko dabar nėra: gspadinė turi daboti virtuvės, o vargonininkas vargonų. Anot p. Žemkalnio, dauguma lietuvių vargonininkų Amerikoje, — tai kun. gspadinų tarnai, nesa gspadinės jiems uždedančios jungą: jie

"... neša pelenus iš "kuknios" ir iš po klebonijos, valo tvartą ir vištynyčią, šeria karvę ir lesina paukščius, na ir kaip kada dar ir batus poniutės nuvalo... Paimkime net šitoki atsitikimą: einava vieną kartą su vargonininku pro kleboniją, pasikelelia susyk langas ir iškišus galvą ponias-gspadinė, surinka: "Alo Džianai! (Vargonininko vardas buvo Jonas) ar išnešei pelenus iš kuknios ir ar uždarei į štebelį tą juodukę vištą, ką su kuodu, nes patėmijau, kad ji guštuoja, tai turbūt su kiaušiniu". Gavus atsakymą, kad viskas padaryta, užsidarė langą, o mudu žengėva tolyn. Nespejova nueiti nei penkių žingsnių, kaip vėl pasikele langas ir išgirdova tą patį balsą: "Alo Džianai! neužmiršk nueiti į Civinskius kiaušinių parnešti, ba rytoj turbūt leisiu raibukę perėti". Toki pastebėjimai buvo duodami net prie svetimų žmonių.

Nejau vargonininkai, ypatingai susijungę į sąjungą, negali išsisaugoti panašaus apsiėjimo ir bučiamavimo rankų mergoms, kurios gal nėra vertos batų ka spiną atrišti tam pačiam vargonininkui?

× "Lietuvos Žiniose" (N30) p. Juozas paduoda iš Amerikos šitokią žinėlę:

"Suvien. Liet. Am. pradėjo rupintis, kad įsikurus banką, kurs galėtų priimti lietuvių pinigus ilgesniam ar trumpesniam laikui ir kurs siuntinėtų pinigus Lietuvon ir pardavinėtų laivakortes. Suvien. Liet. Am. tikisi iš to ir nemaža pasipelninti. Paprastai į Ameriką atkeliauja apie 20.000 lietuvių kasmet. Tai vien rabatas nuo laivakorčių neša 80.000 rublių. Nuo pinigų siuntimo Lietuvon bankininkai ima paprastai po rublį už mažiausią pinigų sumą; už didesnę sumą irama daugiau, taip jog per metus vien už laivakortes į abi puses ir pinigų siuntimą Lietuvon galima tikėtis pasipelninti mažiausiai 100.000 rublių. Tik reikia, kad Suvien. Liet. Am. ištikrųjų imtųs savo sumanymą vykinti."

Nežinia, apie kokią Suvien. Liet. Am. kalba p. Juozas, ar apie SLA., ar apie kokį kitą "Susivienijimą". Rods SLA. viena-kita kuopa pataria turėti centre tam tikrą biurą pinigams siųsti ir laivakortėms pardavinėti, bet apie banką kalbos nėra. Žinoma, gera būtų, jai panašūs kuopų patarimai būtų apsvarstyti Seime. O gal ir nusiduočių pasekmingai.

Mūsų chronika.

Zinios apie darbus.

PATERSON, N. J. Streikuoja darbininkai šilkų audėnyčiuose; streiką veda "Industrial Workers of the World" vadovai. Streikierių vaikai bus išsiųsti iš namų į kitus miestus, kaip ir iš Lawrence'o kad buvo siunčiami streikierių vaikai.

LOWELL, MASS. Čia taip-gi streikas. Žmonės begalo suvargę. Uždarbiai buvo juomenkiausie; dirba tankiai ir keli šeimynos nariai, o maistui neuždirba kiek reikia. Reikalaujama 15% daugiau algos. Streiką veda "Ind. Work. of the World".

BAYONNE, N. Y. Šilkų dirbtuvių audėjų strei-

kas dar tęsiasi. Audėjos nesutinka priimti kompanijų siulomas išlygas, pagal kurias joms žadama pakelti mokesčių: merginoms, valdančioms 2 mašinas, žada mokėti vietoj \$6.00 — \$7.00; valdančioms-gi 3 mašinas — \$9.00 vietoj \$8.00. Streike labai puikiai laikosi lietuvaitės.

MORLEY, COLO. Darbų kitokių nėra, kaip tik anglekasyklos. Pragyvenimas labai brangus; už "burdą" reikia mokėti po \$30.00 per mėnesį, o drapanos du syk brangesnės, negu Chicagoj, ar kur kitur.

Prakalbos, paskaitos ir tt.

WORCESTER, MASS., atsibuvo prakalbos; kalbėjo L. Pruseika apie darbininkų padėjimą praeityje ir dabar, apie unijas ir politišką partiją.

FITCHBURG, MASS. — LSS. kuopos prakalbose kalbėjo J. Neviackas ir P. Naudzius.

E. CAMBRIDGE, MASS. 31 d. kovo buvo surengtos diskusijos temoje: "Ar dabartinė Amerikos valdžia tarnauja kapitalistams ar darbininkams?", o 7 d. balandžio — temoje: "Ar socialistų mokslas yra teisingas?"

So. BOSTON, MASS. 7 d. baland. S. Michelsonas skaitė referatą temoje: "Religijos logika". Ten pat 24 d. kovo atsibuvo tarptautiškos prakalbos paminėjimui Paryžiaus Komunos: kalbėta lietuviškai, latviškai ir rusiškai.

So. CHICGO, ILL. 33 čia TMD. kuopa buvo surengusi prakalbas ir paskaitas. Kalbėjo Dr. A. Rutkauskas, S. Kvetkauskas ir P. R. Puišys.

BROOKLYN, N. Y. 8 d. balandžio atsibuvo koncertas paminėjimui 10 met. sukaktuvių nuo įsteigimo "Aušros" draugystės.

Lietuviai Amerikoje.

Redakcija pasilieka sau tiesą trumpinti ir taisyti korespondencijas

Pittston, Pa.

Mainieris išlošė bylą. Mykolas Kapočius iš Pittstono, 14 me brekeryj Pensylvanijos anglių kompanijos, keturi metai atgal, tapo taip labai sužeistas, jog reikėjo koją nupjauti. Apskundė kompaniją ir pereitą savaitę Luzerne pavieto teismas pripažino, kad kompanija turi jam užmokėti \$4,950.00.

Vietiniai anglių laikraščiai sako, jog tai pirmutinis atsitikimas, kad anglių kompanija turės taip gausiai atlyginti už sužeidimą darbininko.

Kapočiaus bylą varė vietinis lietuvis advokatas Jonas S. Lopatto.

Studentas.

Brooklyn, N. Y.

"Aušros" kuopa 8 d. balandžio surengė jubilėjinę "Aušros" draugystės koncertą, kurs nusidavė labai gražiai. Ypatingai puikiai sudainuota duetas, M. Petrausko "Skambančios stygos"; dainavo p. A. Mikuliutė ir p. A. Kvedaras. Taip-gi gražiai išėjo ir žmonėms labai patiko St. Šimkaus "Šaltyšius", kurį sudainavo A. Kancieriutė, J. Vidrinskiutė, K. Bražys ir A. Kvedaras. Dainininkės A. Mikuliutė ir A. Kan-

cierutė tikrai papuošė savo skambiais ir lankiais balsais visą vakarą.

Programė žadėta du chorų: parapijos ir Scenos Mylėtojų Choras. Paskui pasirodė, buk kun. Varnagiris uždraudęs parapijos chorui eiti dainuoti "Aušros" koncerte. Taigi tą programo dalį išpildė Scenos Mylėtojų Choras. Pažymėtina taip-gi ir mūsų muziko pono P. Čiurlionies (iš Worcester, Mass.) dalis programė; puikiausiai išėjo daili Mendelson Smith'o kompozicija "Midsummer Night's Dream".

Po koncertui buvo šokiai. Gaila tik, kad nedaug tebuvo žmonių. Ne—aš.

Iš Lietuvos laikraščių.

Macocho bylai pasibaigus. Po prokurorų ir apgynėjų prakalbų, pagalios byla pasibaigė.

Šventvagystės ir apgalvoto užmušimo — tai gi svarbiausiojo kaltinimo—teismas nepripažino. Pripažino tečiaus bažnytinių pinigų vogimą ir užmušimą.

Bylos didvyris kuningas Macochas nuteistas 12 metų katargon, kun. Starčevskis 5 metams areštantų rotų, kun. Olesinskis 2 metams areštantų rotų, Elena 2 metams kalėjimo. Kiti lengvesnėmis bausmėmis. Vienas išteisintas.

J. Kraševskio sukaktuvės. Antradienį, kovo 6 (19) dieną, suėjo 25 metai, kaip mirė Šveicarijoje, Genevos mieste, žymus lenkų rašytojas Juozas Ignatas Kraševskis. Mokėsi jisai Vilniaus universitete ir paskui gyveno čia keletą metų. Parašė nemaža ir apie Lietuvą. Tokie jo veikalai, kaip "Vitolorauza", "Mindowe" (Mindaugas), "Witoldowe boje" (Vytauto kovos), "Kunigas", nors ir parašyti lenkų kalba, bet savo dvasia tai priklauso lietuvių literatūrai. Tie jo veikalai nemaža prisidėjo ir prie lietuvių dvasios sužadavimo. Be to, jis rašė ir mokslo knygų apie Lietuvą: "Litwa"; "Wilno od początkow jęgo istnienia" ir t. t. Kraš. susipažino su vienu aušrininku J. Višteliausku ir karštai ragino lietuvius kurti savo laikraštį, būsimąją "Aušrą". Kraš. palaidotas Krokovoje, skalkoje, tarp didžiausių Lenkijos vyrų.

Jo šviesią atmintį paminėkime ir mes. "L. Ž".

Streikai 1911 m. "Viestnik Finansov" N2 skelbia, kad 1911 m. streikų Rossijoje buvo daugiau, negu 1909 m. ir 1910 m. 1910 metais streikų buvo 222, o streikuojančių 46,623, 1911 m. gi streikų buvo 422, o streikuojančių 98,000, Politiškų streikų buvo 1911 m. 22, o 1910 m. tik 4.

Dono apskrityje, kasykloje, vadinamoj "Italijanka", sprogo gazai. Kasykloje palaidota 50 darbininkų. 13 žmonių iškelta smarkiai apdegintų iš kurių tris su menkais gyvasties ženklais. Spėjama, jog po žeme dar turi but 25 darbininkai. "V."

Vokietijos soc. demokratų partija nuo 1871 ligi 1912 m. šitaip paaugo: 1871 m. buvo 101,927 balsuojančių už soc. dem., o išrinkta į reichstagą 2 atstovu.

Partijos narių buvo 25.000. 1912 m. buvo 4.250.000 balsuojančių už soc. dem., o išrinkta į reichstagą 110 atstovų, išrinkta į visokius landtagus 210; partijos narių yra 900.000. Dar metai praslinks ir Vokietijos s-d. partija turės milijoną narių. "R."

Foersterio knyga. Garsaus šių dienų kataliko-pedagogo Foersterio knyga, vokiškai užvardyta Jungendlehre išeis netrukus mūsų kalba, pavadinta: "Jau nuomenės auklėjimas".—Knyga ta skiriama tėvams, mokytojams ir dvasiškiems.

Knyga jau baigiama spausdinti, rašo "Viltis". Galima ją išanksto užsisakyti pas vertėją-leidėją M. Pečkauskaitę, Marijampolėje Suv. gub., arba Šaltinio kningyne, Seinai, Suv. gub. Išėjus knygai iš spaudos užsisakiusiems tuojau bus išsiunčiama uždėtu mokesčiu.

Edm. Steponaičio raštai. Netrukus Kaune pasibaigs spausdinę pomirtinį Edmundo Steponaičio raštų rinkinį. Bus tai viena nemaža knyga. "L. Ž."

Latvių tarpe.

Latvių tarpe. "R. G." padėjo sąrašą tų latvių kredito draugijų, kurių balansas 1912 metų sausio 1 dieną siekė daugiau kaip 1.000.000 rublių. Štai tos draugijos:

- 1) Vidžemės savitarpio kredito draugija 7.674.000 r.
- 2) Mintaujos ūkio dr jos taup. skolinamoji bendr. 5.147.825 r.
- 3) Latvių savitarpio kredito draugija 4.453.923 r.
- 4) Ketvirtoji Rygos savit. kredito draugija 3.955.588 r.
- 5) Rygos latvių amatninkų pašalpos dr jos taup.
- 6) Rygos pirklių savit. kredito draugija 2.781.282 r.
- 7) Antroji Vidžemės savit. Kredito draugija 2.674.879 r.
- 8) Penktoji Rygos savit. kredito draugija 2.532.384 r.
- 9) Rygos namų savininkų taupomoji-skolinamoji bendrija 2.728.969 r.
- 10) Rygos amatninkų taup.-skolinamoji kasa 2.345.442 r.
- 11) Rygos Baltijos savitarpio kredito draugija 2.177.680 r.
- 12) Mintaujos taupom.-skolinamoji kasa 1.945.133 r.
- 13) Mintaujos savitarpio kredito draugija 1.633.674 r.
- 14) Pirmoji Uždauguvio taupom.-skolinamoji draugija 1.404.109 r.
- 15) Rygos taupam.-skolinamoji draugija 1.369.910 r.
- 16) Liepojaus taup.-skolinamoji draugija 1.305.121 r.
- 17) Baltijos ūkininkų savit. kredito draugija 1.

121.724 r.

Visų tų 17-kos latvių kredito draugijų balansas siekia 47.570.432 rub. Pažymėtina ir dar vienas dalykas. Įsigytąjį pelną daugelis tų draugijų skiriančios ne vien pačių draugijų ir jų narių reikalams, bet žymi jo dalis atiduodama pašaliniam savo tautos kultūros reikalams. Taip antai viena tokia taup.-skolinamoji kasa paskyrusi: enciklopedijos žodynui leisti 500 r., Rygos švietimo draugijai pašalpos 500 r., naudingų knygų skyriui prie Rygos latvių draugijos 100 r., latvių dailininkų draugijai 100 r., laikraščiai "Jurnieks" 50 r., dramų kursams 50 r., Rygos latvių draugijos mokslų komisijos literatūros fondui 100 r., ūkio draugijai Priekulne 100 r., Volmaro nebylių ir kurčių mokyklai 50 r., išleisti knygai apie latvių rusų kalbą 25 r.; išvis 1.575 rublius.

Lietuvių draugijų atidžiai.

Triusų Centralės Valdybos Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos leidžiama 10,000 egzempliorių knygutės, 64 puslapių, 5 1—2x8 colių, ant gero popieriaus, ir bus išdalinta Chicagos lietuvių draugijoms; sulyg skaitliaus narių, bus pasiūsta visiems Chicagos ir kitiems lietuvių kuningams, visiems lietuvių laikraščiams, kningynams, ir kitoms įstaigoms, ir į žymesniems veikėjams, kurie priduos savo adresus.

Toj kningutėj telpa įstatai, Teisės ir Taisyklės Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos, sutrumpintos Raberts'o parlamentariškos taisyklės, pamokinimai, kaip išimti Amerikos ukesystės popierius, ir kiti naudingi skaitymai.

Todėl visos lietuvių draugijos, kurios panorėtų gauti tas kningutes, malonės trumpiausiam laike priduoti skaitlių savo narių ir adresus valdybos Generališkam Sekretoriui Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos, adresuojant:—

J. J. Hertmanovicz,
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Iš tos kningutės kiekvienas aiškiai matys, kas tai Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga yra, ar ją verta remti ar panaikinti. O kada dasižinojimas to nieko nekaštuoja, tad tegul nė viena draugija nepatingės pasirūpinti jas gauti, pranešant savo valdybos adresus ir savo narių skaitlių virš paminėtu adresu.

Perskaitęs šitą kningutę kiekvienas supras, jog Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga nėra asmenišką dalyką bet viešą. Valdyba renkama iš draugijų atstovų kas metai. Todėl, jaigu kas pakliūtų Valdybon, o pasirodytų neištikimas arba bile koku atžvilgiu netinkamu, sekančiuose metuose gali but prašalintas. O jai kas iš Valdybos narių pasirodytų netinkamas buti Valdyboj net iki galui metų, tai bile kuriame Atstovų susirinkime gali but prašalintas, o jo vieton išrinktas atsakantesnis.

Sąjunga bus visada valdoma ir vedama visuomenės-draugijų. Visuomenišką tai yra reikalas ir todėl visuomenė privalo juo rūpintis. Dar sykį meldžiame visas draugijas kuogreičiausia prisiųst mums

skaitlių narių ir adresus valdybų virš paduotu adresu.

Pasitikėdami, jog nė viena draugija neatsisakys išpildyti šį mūsų prašymą, pasilikame

Su pagarba—Vardu
Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjungos,
Centralinė Valdyba.

Moterų skyrius.

Patarimai moterims.

Vienas ir svarbiausias patarimas sutaupyti laiką yra: padaryk viską laiku. Bent kokį darbą atliekant, nereikia jis atidėlioti ant toliaus, nes tas neužbaigtas darbas paskui jau sunku bepavyti; prie to, bereikalingai sugaišinama laikas, tai erzina žmogų ir apsunkena gyvenimo aplinkybes. Jai namie randasi vaikai, tai iš pat mažens turime kiekvieną kūdikį pratinti prie to, kad ir jis privalo mažą savo triuso dalelę pridėti prie kasdienio gyvenimo. Vaikams iš to bus džiaugsmas, o motinai — didelis palengvinimas.

Tankiai atsitinka, kad negalima taip greitai apėiti ir išmazgoti į laiką kiekvieną puodą bei bliudą, vienok galima tiek laiko surasti, kad tokį įndą įmerkti ir, mazgojant, darbas bus daug greičiau atliktas.

Kad atsakančiai atlikus naminius darbus, reikia turėti reikalingi įrankiai; tad, perkant naminius mažmožius, reikia pirkti tik tas, kas butinai reikalinga, o ne tai, be ko galima apsieiti.

Prie drapanų skalbimo reikia vartoti skalbimą palengvinančią medžiagą, arba skystimą: tuo budu balčiau išskalbiama drapanos, o save išgelbėjama nuo perankstybos kelionės į dangų. Prie skalbimo galima vartoti sekančią medžiagą arba skystimą: reikia paimti vieną unciją vynakmeninės druskos (salt of tartar), vieną unciją amonijos ir vieną svarą potašiaus (potash), paskui viską sutirpyti penkiose kvortose vandens. Į katilą su šaltu vandeniu reikia įpilti tik pusę puoduko minėto skystimo ir įdėti pusę svaro gero muilo; paskui į katilą sudėti baltas drapanas ir virinti 20 minučių; o po tam išimti drapanas, išskalbti ir išplauti tyram vandenyje ir padžiauti.

Negaišinkite laiko tešlą paštetams kočioti. Keitinamus į paštetus dėti gardumynus paduokite savo šeimynai bliudeliuose podraug su gera rugine ar balta duona, o jusų šeimyna bus sveika ir linksma. Jai minėti gardumynai netinka atskirai valgyti, tai geriausia tokių dalykų visiškai ir nepirkti.

Vaikams duokite dėvėti tamsias arba visiškai baltas drapanas. Tamsios drapanos netaip greitai susitępa, o baltosios lengviausiai išskalbiama.

Lavinkis, kad greitai galėtum savo darbus atlikti. Išlengvo žengias arklys kiekvieną suerzina; panašiai yra ir su motere, kuri vėžio žingsniais atlieka savo pareigas.

A. T. A.

Redakcijos atsakymai.

p. Pauga, Buenos Aires, Arg. Straipsnelio netalpinsime. Neatsisakykit parašyti vieną-kitą žinelę, kaip ten. Argentinoje, lietuviai gyvena.

p. J. Azunaris, 11 kuop. Jusų kuopos nutarimai nesuspėjo patilpti šiame numeryje. Patilps sekančiame.

J. Banialis. Ačiu.

Visiems, kurių raštai netilpo šiame numeryje—pranešama kad tilps sekančiuose "Tėvynės" numeriuose.

Susirinkimai S.L.A. kuopų.

New York, City. S.L.A. 126 kuopos bus laikomas susirinkimas seredoje, balandžio (apr.) 17 d. 1912 prasidės 8 val. vakare pas K. Inta po 20 Renwick str. meldžiu susirinkti visiems kuopos nariams ir nauji, kurie malonėtų prisirašyti prie S.L.A. Turim daug svarbių reikalų. Sekr. K. J. Intas.

Priceburg, Pa. 80 kuopa S.L.A. laikys susirinkimą 14 d. Balandžio, nedėlioje, 2 val. po pietų, pas sekretorių Ant. Drazdį, Dickson City Ash st. Malonėsite visi susirinkti, ir norinti prisirašyti. Sekr. A. Drazdis.

Chicago, Ill. 36 kp. S.L.A. laikys susirinkimą nedėlioje, 14 d. Balandžio (April) 1 val. po pietų, svetainėje 1. Ridiko po No. 3252 Illinois Ct. Malonėsite visi susirinkti ir užsimokėti mokesčius, ypatingai tie, kurie neužsimokėjote mokesčius pereiną mėnesį. Rašt. Kaz. Satkauskas.

Chicago, Ill. 129 kuop. S.L.A. svarbus susirinkimas atsibus nedėlioje 14 d. Balandžio, 1 val. po pietų, D. Šemaičio svetainėje 1750 S. Union st. Gerbiami nariai šios kuop., teiksitės pributi visi, nes turim keletą, bet labai svarbių reikalų apkalbėjimui, ypač kaslink seimo, nes artinasi. Taipgi turėsite užsimokėti pripuolančius mokesčius. Taipgi atsiveskite naujų narių prirašyti.

Po šio susirinkimo bus TMD. susir., paskui "Ginčai" (Deb.) žanga ir pašaliečiams dykai. Išd. rašt. I. S. Vitkus.

Mt. Carmel, Pa. 52 kp. susir. atsibus 14 d. Balandžio 1912, Ant. Svedersko svetainėje. Taigi, malonėsite visi draugai pributi ir užsimokėti prigulinčias mokesčius, nes žinote kad pereinam susirinkime nutarė, kad katras nepribus, arba neprisiųs pinigų, tad kolektuojant reikės mokėti 10 centų daugiau kaip už kelią kolekto-riam, taipgi ir naujų atsiveskite prirašyti.

Sekr. Ant. Bagdonas.

Cleveland, Ohio. 14 kuop. S.L.A. laikys susirinkimą nedėlioje 14 d. Balandžio, 4 val. po pietų, svetainėje P. Pavilionio po num. 2017 St. Clair Ave. Šiame susirinkime visi nariai reikalingi be atsakymo. Malonėkite nepamiršti mokesčius užsimokėti ir naujų narių atsivesti prirašymui.

Rašt. K. Šimkunas.

Brooklyn, N. Y. 38-tos kuopos bertaininis susirinkimas atsibus nedėlioje, 21 balandžio, 2-rą val. po pietų svetainėje po No. 73 Grand st. (pas Draugelį). Butinai visi nariai turi pributi, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėti, o taipgi bus rinkimas Centro Komiteto. Atsiveskit naujų narių. Sekr. A. Lesniauskas.

New Philadelphia, Pa. 187 kp. laikys susir. 14 d. bal., 2 val. po pietų TMD. knygyne. Visi susirinkite. J. Šipaila, pirm.

Glen Lyon, Pa. 24 kp. laikys susir. 21 d. bal., 2 val. po pietų P. Anskienės salėje. Malonėsite visi draugai ir draugės pributi užsimokėti prigulinčias mokesčius. Sekr. J. Venslovas.

Prot. rašt. A. M. Makauskas.

Cleveland, O. 178 kp. laikys susir. 21 d. bal., 3 v. po pietų salėje J. Kapalinsko. Visi atstlankykite. Sek. J. Aukštikalnis.

Plymouth, Pa. 6 kp. bus susir. 14 bal., 1:30 po pietų svet. A. Stravinsko. Sisirinkite visi nariai, nes bus rink. Centro Valdybos. Atsiveskite naujų narių. M. Zalieckas.

New Britain, Conn. 34-ta kuopa S.L.A. laikys susirinkimą 21 d. balandžio (april), 2-trą valandą po pietų J. Skritulskios svetainėje. Todėl malonūs draugai ir draugės, kviečiame visus susirinkti, nes

bus daug svarbių reikalų svarstoma prieš ta seimą, kuris bus Brooklyn, N. Y. Bus balsavimas centro viršininkų tai yra pirminko, išdininko, izdo globejo ir daktaro kvotejo. Taipgi malonėsite užsimokėti užvilktas mokesčius ir už II bertainį nes nuog šio susirinkimo, susirinkimai bus laikomi kas bertainis tai yra: liepos, spalio, sausio, balandžio menasiuosia malonėsite atsivesti naujų draugų prisirašimui prie didžiausios ant šios pasaules organizacijos S.L.A. Sekr. V. Vinikaitis 635 E. Main str.

Kenosha Wis. 21 vasario atsibus 212 kp. S.L.A. mėnesinis susirinkimas tuoj po sumos 11:30 val. prieš piet šv. Petro svetainėje liet. parakvijos. Pranešu draugams ir draugėms, jog likos kuopos. Organizatorius išrinktas Stasys Balčaitis ir kuris neateis susirinkimam tad ateis organizatorius į stubą ir teiksitės jam užsimokėti mėnesinę duoklę. Butinai turite ateiti į susirinkimą, nes reikia išrinkti kuopos sekretorių, taipgi nepamirškite naujų sanarių atsivesti- Jūsų Kaz. Braževičius.

Pajieškojimas.

Pajieškau savo pačios, Antaninos Rapolavičienės, po tėvais Venterajčiūtė, iš Lietuvos: Viltrakių kaimo, Lesnistvos valsčiaus, Vladislavovo gmino, Suvalkų gub. Mane apleido kovo 21 d., vakare, išėjus man į darbą, pasiimdama 300 dol., geriausius daiktus ir dvejų ir pusės mėn. mano mylimą sūnelį. Ji 5 pėdų ir 4 colių aukščio, nelabai balto veido, mažų plaukų. Kalba tik lietuviškai, kitaip nemoka. Pabėgo su neženotu vyru, Juozu Greičiu, Kauno gub., 25 metų amžiaus; gi ji 32 m.; abudu myli gerti alų. Dovanų, kas praneš apie juos. \$5.00 šiuo antrašu: (17)

J. Rapolavičia,

Box 43,

Panama, Ill.

So. Boston, Mass. Dr. D. L. K. Vytaut mirė naris Pranciškus Lazauskas 27 sausio 1911 m. kuris paėjo iš Lietuvos: Kauno rėdybos, Raseinių pavieto. Kražių valsčiaus. Mirdams prie liūdininkų visa savo turtą paliko apie kavoti Dr. D. L. K. Vytauto. Išmokėjus išlaidas palaidojimo, pastatant akmėnį ant kapo o likusius pasiųst seserei (vardo nepasake) Lietuvoj esančiai. Kas žino jo seserį ar ji pati atsišaukit po šiuom adresu: (16)

Anthony Wadpole

28 W. Broadway

So. Boston, Mass.

Didelis Maskeradinis Balius.

Surengią S. L. A. 42-rą kuopą ant 13 d. balandžio 1912 m. (April) bus L. S. dr stės svetainėje 110 state str. Wilmerding, Pa. Pirmas balius po velykų, kiekvienas pasiilgias pašokt, o prie to ir pasipuošt įvairiai, turės progą. Visi, kuris gyvas pribukit. Puikiai pasipuošę gaus dovanas. Įeiga vyrams po 25c. moterims mergynos po 15c. Kviečių S. L. A. 42-ra kuopa. (15).

Pirmas balius su prakalbomis.

Rengiamas 47 kuop. S. L. A. atsibus subatoje, 13 d. Balandžio 1912 m. po No 27 Dayton Ave., Passaic, N. J. Visi lietuviai ir lietuvaits kaip vietiniai, taip ir aplinkiniai, malonėsite atsilankyti į šį linksmą vakarėlį, prieg tam bus prakalbos, kalbės du kalbėtojai, vienas iš Bradlyno, antras iš New Yorko.

Prasidės 6 valandą vakare. Įeiga. 25c. (15).

S. L. A. 47 kp. Komitetas.

Reikalauname žmonių.

Mokame \$20 algos ant savaitės dėl agentų, kurie parduoda auksinius, sidabrinus ir nikelio laikrodėlius (zegorėlius) su leaciūgeliais tarpe savo pažįstamų ir kitų ant mėnesinės išmokesties. po \$1 ir po \$2 ant mėnesio. Reikalauname keliaunančių agentų, kurie važinėtu nuo vieno miesto į kitą, taipgi reikalaujame vietinių agentų, kurie būtų ant vienos vietos. Mokame \$20 algos ant savaitės agentams, kurie visą savo laiką dirba dėl mus; \$8 algos ant savaitės agentams, kurie dirba tik vakarais, užbaigę savo dienos darbą. Reikalauname žmonių tiktai gero vedimosi ir blaivų, o taipgi norėtume žinoti jų dabartinį užsiėmimą. (16)

North American Sales Company.

Box 954—Dept. 79

New York

Atida ne ukėsams Suv. Valst.

1 Dėlko ateiviams reikalingos tikėsiškos popieros. 2 Ką reikia daryt norint pastot Suv. Valstijų tikėsu. Kur ir kada galima paduot prašymą. 3 Ką turi žinoti pakol gausi tikėsiškos popieros. 4 Klausimai su atsakymais lietuviškai ir angliškai ir daugelis kitų naudingų patarimų. Knygelė košam lietuviui yra reikalinga ir ją galima gauti pas J. Bendrick. Kaina 25 centai. Pinigus ir laiškus siųskite šiuo antrašu:

Joseph Bendrick,
Clerk of Court, POTTSVILLE, PA

SLA. Pildomoji Taryba.

PREZIDENTAS:

F. Živatkauskas,
110 W. Market St., Scranton, Pa.

VICE-PREZIDENTAS:

S. Žalnieraitis,
Box 32, Wanamie, Pa.

SEKRETORIUS:

A. B. Strimaitis,
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

IŽDININKAS:

J. Skritulskas,
26 Broad St., New Britain, Conn.

IŽDO GLOBĖJAI:

T. Paukštis,
123 N. Main St., Pittston, Pa.

P. W. Birštonas,
Oak St., Shenandoah, Pa.

DAKTARAS-KVOTEJAS:

Johan. Balušaitienė,
2400 5-th Ave., Pittsburg, Pa.

LITERATIŠKAS KOMITETAS:

L. Šernas,
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Dr. J. Šliupas,
1419 N. Main Ave., Scranton, Pa.

P. Mikolainis,
Box 62, New York, N. Y.

Skaityk ir tēmyk, nes Jums yra reikalingos Daunoros skilvinės proškos.

Labai pasekminga gyduolė nuo visų vidurinių ligų, kaip: sloginimas dvasios, jausmas sunkumo ir skausmas skilvyje po valgiui, rugštus skonis burnoj, atsirugimas, gazai viduriuose, nerviškas, nuvargimas, užkietėjimas vidurių ir t. t. Daunoros skilvinės proškos suteikia sveikatą, normalią apetitą sugrąžina ir stiprina visą organizmą. Prekė \$1.00, prisiunčiant per paštą \$1.10. Patarimai per laiškus dovanai.

Vincas Daunora

Aptiekorius

229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Vienatinė ir seniausia lietuviška AGENTURA.

Siunčiam pinigų ir šifkortes

Parduodam šifkortes ant visų linijų geriausių ir greičiausių laivų Europą ir iš Europos. Išvažiuojanti čia gali gaut laivą kada tiknori. Atvažiuojanti gauna iš čia šifkortes su lietuviškais pamokinimais, kaip reikia važiuoti, kaip kelionėje apsisaugoti nuo apgavikų, kurie atvažiuojančių tankiai pinigus išvilioja. Kas iš čia turi pirkes šifkortes, tas niekuomet kelionėje netur kėblumo jei tik yra sveikas ant akių.

Siunčiam pinigų į visas dalis svieto saugiai, greitai ir pagal pinigų kursą. Telpgi išmainom ant ruskų ir vokiškų.

OFISO VALANDOS: Paprastoms dienoms nuo 8 iki 9 val. vakare. Šveatomis dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

Padarom visokius rejeentalnus dokumentus pav.: Doviernastis, Kontraktus, Testamentus, sukolektuojam dalis Lietuvoje ir atimam į Ameriką. Padarom Aktus Rejeentalnus delei žemes ir kitų priklausančių savasčių. Tą viską darome su Konsulio paliudijimu.

Malonųs Lietuviai! Su visokiais reikalais kreipkitės prie mųs, o visame busite kuoteisingiause aprupinti.

J. J. Paukštis ir K. Brazys

120-124 Grand St. - - - - - Brooklyn, N. Y.

LIETUVIŠKA APARATŲ DIRBTUVE.

Guodotinoms tautiškomis ir bažnytinėms draugystėms išdirba: Karunas, Amerikonėkas vellavas, Szarpas, Juostas, ženklellus, kepures ir marszalkoms paredas, telpgi visus bažnytinis aprėdalus. Norėdamos guodotinos Draugystės arba guodotini knnigai, jog jųsų darbas butų gerai atliktas, paveskite jį tikrai lietuvi.

T. Andruszewicz & Co.

1421 Division St. - - - Chicago, Ill.
netoli Milwaukee ave.

ALBERT G. GROBLEWSKI

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių

"LENKISZKU - LIETUVISZKU VAISTU."

Geriausia Gyduolė nuo Strėnų skaudėjimo Degimo krutinėje Galvos skaudėjimo Kateros Užsišaldyme Neuralgijos nuo Gerklės skaudėjimo

Mešlungio Skausmo krutinėje nuo Patrukimo Azma arba Dusulio Štyvumo sprando skaudėjimo: Šonuose Rankų ir Kojų.

Ypatingos Gyduolės.

Jeigu sergate užsisenėjusioms ligoms nuo kurių negali pagelbēt nė daktarai nė ligonbučiai, arba paslaptینگoms ligoms, aprašykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes čion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai ir apie tavo gyvastį. (Atsimink, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko paslaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdyk ir nebijok, rašyk teisybę o mielai suteiksiu rodą ir prisiūsiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartot, už prekę labai mažą. Reikia rašyt laiškus stačiai pas mane pridėdant visados 2 c. markę ant atsakymo, nes kitaip negausit atsakymo. Teipgi męs reikalaujame gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždarbį duodame kuogeriansiā. Taigi rašykite reikalaudami agenturos. Kiekvienas lietuviškas štonikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų puikias Lietuviškas gyduoles savo štonuose ant pardavimo, kad mūsų tau tiečiai reikalaudami galėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalaujant išduoti pinigų dovanai kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Štonykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbys ir parduokite mūsų tvras Lietuviškas gyduoles, kurias męs gvarantuojame. Rašykite po antrašu.

ALBERTAS G. GRABLIAUCKAS

Cor. Elm & Main Str., Plymouth, Pa.